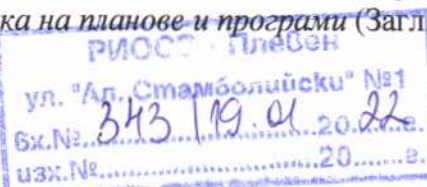

Приложение № 3 към чл. 8, ал. 1 (Ново - ДВ, бр. 12 от 2016 г., в сила от 12.02.2016 г., доп. - ДВ, бр. 3 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2019 г., в сила от 12.04.2019 г.) на *Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Закл. Изм. – ДВ, бр. 3 от 2006 г.)

ДО
ДИРЕКТОРА НА РИОСВ
ГР. ПЛЕВЕН

УВЕДОМЛЕНИЕ

за изготвяне на план/програма

от Община Летница – представлявана от д-р К

Джонев - Кмет

(име, фирма, включително администрация, длъжност)

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДИРЕКТОР,

Моля да определите необходимите действия, които трябва да се предприемат за издаване на решение за преценяване на необходимост от екологична оценка (ЕО) или издаване на становище по ЕО на

Програма за управление на отпадъците на територията на община Летница за периода 2021-2028 г.

(наименование на плана/програмата)

Предоставям следната информация във връзка с посочения план/посочената програма:

1. Информация за възложителя на плана/програмата (орган или оправомощено по закон трето лице):

Име: Д-р К

Джонев – Кмет на Община Летница

Пълен пощенски адрес: обл. Ловеч, общ. Летница, гр. Летница, бул. „България“ №19, п.к. 5570

Телефон/факс/ел. поща (e-mail): тел./факс 06941/2256, e-mail: obshtina@letnitsa.bg

Лице за връзка: С

Хорозова – Директор дирекция „УТОСПП“

Пълен пощенски адрес: обл. Ловеч, общ. Летница, гр. Летница, бул. „България“ №19, п.к. 5570

Телефон/факс/ел. поща (e-mail): тел./факс 06941/2298, 0884/704245, e-mail: obshtina@letnitsa.bg

2. Орган за приемане/одобряване/утвърждаване на плана/програмата

Общински съвет - Летница

Приложение: Програма за управление на отпадъците на територията на община Летница за периода 2021-2028 г.

(прилагат се допълнителни документи, които имат отношение към уведомлението):

1. Задание за изработване на плана/програмата, изменение на план/програма в обхват съгласно Закона за устройство на територията или съответния друг специален нормативен или административен акт и/или информация за целите и предвижданията на плана/програмата:

2. Електронен носител - 1 бр. CD диск

(прилага се само в случаите, когато искането се подава на хартиен носител)

Желая писмото за определяне на необходимите действия да бъде издадено в електронна форма и изпратено на посочения адрес на електронна поща. *неприложимо*

Желая да получавам електронна кореспонденция във връзка с предоставяната услуга на посочения от мен адрес на електронна поща. *неприложимо*

Желая писмото за определяне на необходимите действия да бъде получено чрез лицензиран пощенски оператор.

Дата: 17.01.2022 г.

Възложител.

)

)

ПРОЕКТ

**ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ОБЩИНА ЛЕТНИЦА
ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2028 Г.**

ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ОБЩНСКИ СЪВЕТ - ЛЕТНИЦА №

○

○

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

- 1. Основание за разработване*
- 2. Природо-географска и териториално-административна характеристика на община Летница*
 - 2.1. Географска характеристика, местоположение и граници*
 - 2.2. Релеф, поземлени и горски ресурси*
 - 2.3. Почви и полезни изкопаеми*
 - 2.4. Климат*
 - 2.5. Води и водни ресурси*
 - 2.6. Туризм*
- 3. Социално-икономически фактори*

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

- 1. Анализ на състоянието относно отпадъците*
- 2. Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците*
- 3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците*
- 4. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т. ч. прилагане на контролни функции, съгласно националното законодателство и местните нормативни актове*
- 5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване*
- 6. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“*
- 7. Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците*
- 8. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците*

III. SWOT АНАЛИЗ

—

—

IV. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

VI. ПОДПРОГРАМИ, МЕРКИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ

1. Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

2. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

3. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

4. Програма за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Програма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки

5. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци

VII. КООРДИНИРАНЕ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

VIII. ПРОГНОЗИ

IX. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

3. Процедура за актуализиране на програмата

—

—

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

SWOT	<i>Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите</i>
БО	<i>Битови отпадъци</i>
ВГ	<i>Водоснабдителна група</i>
ЕО	<i>Екологична оценка</i>
ЕС	<i>Европейски съюз</i>
ЗМДТ	<i>Закон за местните данъци и такси</i>
ЗООС	<i>Закон за опазване на околната среда</i>
ЗУО	<i>Закон за управление на отпадъците</i>
ЗУТ	<i>Закон за устройството на територията</i>
ИАОС	<i>Изпълнителна агенция по околна среда</i>
ИУГ	<i>Излезли от употреба гуми</i>
ИУЕЕО	<i>Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване</i>
ИУМПС	<i>Излезли от употреба моторни превозни средства</i>
МОСВ	<i>Министерство на околната среда и водите</i>
МОСВ	<i>Министерство на околната среда и водите</i>
МРО	<i>Масово разпространени отпадъци</i>
МС	<i>Министерски съвет</i>
НППОО	<i>Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци</i>
НПУО	<i>Национален план за управление на отпадъците</i>
НСИ	<i>Национален статистически институт</i>
НУАБА	<i>Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори</i>
НУБА	<i>Негодни за употреба батерии и акумулатори</i>
НУИБА	<i>Негодни за употреба индустриални батерии и акумулатори</i>
НУПБА	<i>Негодни за употреба портативни батерии и акумулатори</i>
ОбС	<i>Общински съвет</i>
ОВОС	<i>Оценката на въздействието върху околната среда</i>
ОЕЕО	<i>Отпадъци от електрическо и електронно оборудване</i>
ОО	<i>Организация по оползотворяване</i>
ОПОС	<i>Оперативна програма "Околна среда"</i>
ОС	<i>Оценка на съвместимостта</i>
ПОО	<i>Предотвратяване образуването на отпадъците</i>
ПОС	<i>Програма "Околна среда" 2021-2027</i>

ПСОВ	<i>Пречиствателна станция за отпадъчни води</i>
ПУДООС	<i>Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната</i>
ПУСО	<i>План за управление на строителни отпадъци</i>
РДО	<i>Рамкова директива за отпадъците</i>
РЗП	<i>Разгъната застроена площ</i>
РИОСВ	<i>Регионална инспекция по околната среда и водите</i>
РОП	<i>Разширена отговорност на производителя</i>
РСУО	<i>Регионално сдружение за управление на отпадъците</i>
СКОС	<i>Стандарти за качество на околната среда</i>
СМР	<i>Строително-монтажни работи</i>
СО	<i>Строителни отпадъци</i>
ТБО	<i>Такса битови отпадъци</i>
ШК	<i>Шахтов кладенец</i>

1. Основание за разработване

Програмата за управление на отпадъците на Община Летница за периода 2021-2028 г. е изготвена на основание нормативните изисквания на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците, във връзка с чл. 15, ал. 1, т. 3, чл. 57 и чл. 59 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и представлява неразделна част от Програмата за опазване на околната среда на община Летница.

Програмата е разработена за периода 2021-2028 година, период съвпадащ с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната администрация и необходимите мерки за изпълнение. Програмата може да бъде актуализирана при промяна на фактическите и нормативни условия - промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо или местно значение. Програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците, както и на заложените в него принципи:

☛ **“Предотвратяване”** - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;

☛ **“Разширена отговорност на производителя”** и **“Замърсителят плаща”** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;

☛ **“Превантивност”** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;

☛ **“Близост”** и **“Самодостатъчност”** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза;

☛ **„Участие на обществеността“** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост, имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

2. Обхват на програмата

Програмата за управление на отпадъците на община Летница 2021 – 2027 г. (наричана по-нататък за краткост Програмата) обхваща всички дейности по управление на отпадъците, които произтичат като задължение на Община Летница, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Обхватът и съдържанието на Програмата са в съответствие и с „Методически указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците“ на Министерството на околната среда и водите.

В рамките на Програмата за управление на отпадъците са изготвените анализи на съществуващото състояние и практики по управление на отпадъците на територията на община Летница, въз основа на които са идентифицирани проблемите и основните изводи и препоръки от анализите и са определени основните цели на Програмата за периода 2021-2028 г. Предвидени са основни мерки и дейности за периода на действие на Програмата с оглед постигане на поставените цели и изпълнението на задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация в областта на управление на отпадъците.

В обхвата на настоящата Програма попадат дейностите, свързани с формираните на територията на община Летница отпадъци, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление.

В Програмата за управление на отпадъците се включват мерки за предотвратяване образуването на отпадъците, събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници. Мерките предвидени в програмата имат за цел да очертаят действията, които Община Летница ще предприеме, за да приложи въведените законодателни изисквания.

ПУО е инструмент, който се разработва посредством консултации със заинтересованите страни от общината и предвижда мерки за информиране относно хода на изпълнението ѝ. С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал. 7 от ЗУО, Програмата се публикува на интернет страницата на общината.

Програмата се приема от Общински съвет – град Летница, който контролира изпълнението ѝ. Съгласно изискванията на чл. 52, ал. 9 от ЗУО, кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март Общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година посредством изготвяне на Годишен отчет.

3. Природо-географска и териториално-административна характеристика на община Летница

3.1. Географска характеристика, местоположение и граници

Община Летница се намира в Централна Северна България, на границата между Дунавската равнина и Предбалкана.

Община Летница е разположена в най-североизточната и най-равнинната част на област Ловеч. Границата е очертана от общините Ловеч, Левски, Пордим, Севлиево и Сухиндол. Територията на община Летница е 177.719 км² и представлява 4.3% от територията на област Ловеч. В границите на общината са включени 4 населени места – град Летница, село Горско Сливово, село Крушуна и село Кърпачево.

3.2. Релеф, поземлени и горски ресурси

Южно от с. Крушуна започват антиклиналите и синклиналите на Предбалкана с типичния юротипен релеф. Ландшафтът е твърде разнообразен. Релефът е равнинен за града и планински за селата. Равнинният релеф на север и североизток се съчетава с речни долини, а принадлежността на територията на общината към Деветашкото плато издига южната ѝ част високо само няколко километра на юг. През територията ѝ преминава река Осъм, в чиято долина е и най-ниската точка на общината – 68 м. надморска височина. Най-високата точка е връх Дренака край село Горско Сливово (472.8 м надморска височина). Важен ресурс за развитието на общината и по-специално на туризма е карстовото Деветашко плато, попадащо в територията ѝ, където съществуват в голяма концентрация всички видове карстови форми – кари, въртопи, валози, сляпа, полусляпа и суха долина, каньон, пропасти, пещерни галерии и зали.

В Националния баланс на запасите в Република България са регистрирани следните находища на полезни изкопаеми на територията на общината:

- "Върбаците" - гр. Летница, глина за керемиди;
- "Каменището" - гр. Летница, мергели за тухли и керемиди;
- "Участък Крушуна III" - с. Крушуна, варовици, доламита и затрошен камък; не се експлоатира.

3.3. Почви и полезни изкопаеми.

Геоложка основа. Най-пълна представа за цялостния геоложки строеж на даден район се получава чрез неговата стратиграфия и тектоника. България като част от Балкански полуостров спада към Средиземноморската геосинклинала, която е заета от гънките на Алпо-Хималайската нагъната система. Във физикогеографско отношение община Летница попада в Дунавската равнинно-хълмиста област.

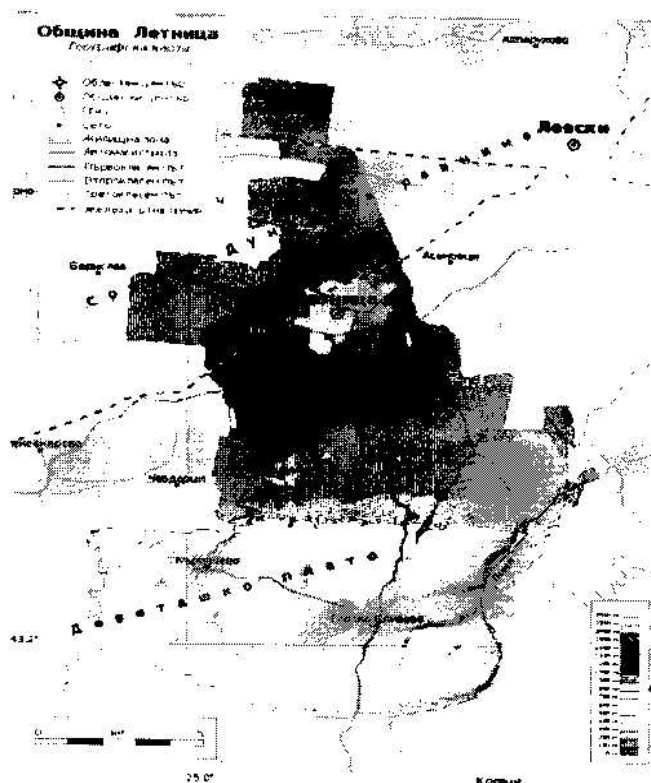
В района на община Летница се разкриват геоложки формации от последната ера едрозърнести пясъци и по-фини пясъчни глини край река Осъм.

Съвременният релеф на района се е оформил към края на плеистоцена и началото на холоцена. Геоморфоложки общината представлява лъсово-глинеата еродирана и разчленена повърхнина. Почвеният състав е преобладаващо от сиви горски почви в северните райони и чернозем в землището на гр. Летница. С. Горско Сливово и с. Кърпачево са в района на Предбалкана и тук има предимно сиви горски почви, разпространени на терени, заемани в близкото минало от гори. Хумусният хоризонт е плитък /до 30 см./. Слабо съдържание на хранителни вещества /фосфор, азот/, високо съдържание на калций.

Около с. Крушуна са тъмносивите горски почви, близки по качество до черноземните. Тук се срещат също и много бедни и плитки почви върху оголени карстови терени. Черноземите в района на гр. Летница са с дълбок хумусен хоризонт, с богато съдържание на хранителни вещества. Почвата е най-благоприятна за отглеждане на всички видове зърнени култури. По поречието на р. Осъм и другите по-малки рекички се срещат алувиални и делувиални ливадни почви.

3.4. Климат

Община Летница е в средния климатичен район на северо-българската подобласт на умерено континенталната климатична зона. Климатът се характеризира с мека и снежна зима и дълго, топло лято, понякога с периоди на засушаване, изискващи развитието на поливно земеделие. Меандрите на р. Осъм допринасят за добрата запасеност с влага на почвения слой. Климатът осигурява дълъг топъл сезон (от средата на април до края на октомври), докато зимата

е кратка – снежните, студени месеци са от декември до края на февруари. Дъждовните периоди са също сравнително кратки (март-април и октомври – ноември). В последните години зачестяват периодите на засушаване, предполагащи развитие на поливно земеделие.

Настъпилото всеобщо затопляне в климата се отразява чувствително и в този регион. Данните показват тревожно покачване на температурата с около $0,6^{\circ}\text{C}$ за десет годишен период. Средногодишната температура на страната е между 10°C и 14°C , като преобладаващи са стойностите между 11°C и 12°C . За общината стойностите са между 10°C до $12,2^{\circ}\text{C}$, като отговарят на тези за страната. В равнинните и хълмисти земи на Северна България най-ниската средномесечна температура се проявява през м.януари $-1,4^{\circ}\text{C}$ и $-2,0^{\circ}\text{C}$, а за Летница – 1°C . Най-високите средномесечни температури са характерни за месеците юли-август. Те са в порядъка $21 - 24^{\circ}\text{C}$ за страната. За Летница тези температури са доста по-високи – около $27 - 28^{\circ}\text{C}$. Влажният сезон се формира от началото на месец октомври до средата на юли. При зимните месеци, валежите са предимно от сняг и дъжд. Средна абсолютна влажност $18,1\text{ Pa}$. Средно годишна относителна влажност на въздуха $\varphi = 73\%$. Единствената информация, с която разполага общината е, че района се характеризира със средно – годишна сума на валежите 543 l/m^2 .

3.5. Води и водни ресурси

Водните площи са в размер на $3\,264\text{ дка}$, което представлява 1.84% от цялата територия на Община Летница. Районът на общината е сравнително беден на водни ресурси, което в известна степен се компенсира от наличието на подпочвени води, лесни за експлоатация.

През територията на общината тече р. Осъм, а по-големите рекички са р. Ломя, р. Крушунска, р. Смърдешка бара и др. На територията на Община Летница се намират 5 язовира – „Ловен дом“, „Крушуна“, „Пустията“, „Кълбочерец“ и част от язовир „Каменец“. В съседство на общината се намират още 2 големи язовира – „Александровският“ и яз. „Александър Стамболийски“.

На територията на общината (с. Крушуна) е открит минерален извор, с капацитет от $10,8\text{ л/сек}$, температура 57°C и минерализация $11,35\text{ g/l}$. След монтирането на сондажни съоръжения и въвеждането им в експлоатация, през октомври 2012 г. е добита минерална вода от минералния водоизточник. Изготвената през май 2013 оценка на експлоатационните ресурси на Сондажа определя хипертермалната минерализирана вода като рядко срещана за нашите територии. Тя съдържа високи концентрации на хидрокарбонатни, сулфатни, натриеви, но особено калциеви (706 mg/l) и магнезиеви (229 mg/l) йони. Във водата има и високо съдържание на йодид и бромид. Това е ценна лечебна вода, която може да намери своето място за външно

балнеолечение чрез инхалации, иригации и др. процедури по лекарско предписание, включително и при домашни условия.

3.6. Туризм

Районът дава възможност за развитие на различни форми на туризъм: селски, еко, спортен, познавателен и културен. Има изградени подходящи пътеки за пешеходни преходи, за колоездене и конна езда. Най-големият поток е съсредоточен в местността Маарата, където се намират Крушунските водопади. Наред с това, от няколко години се увеличава интересът в района на Деветашкото плато, включвайки посещения на други природни забележителности в околните села, което удължава престоя на туристите в общината. Има подходящи места за лов и риболов. Пещерният туризъм е с голям потенциал за развитие, тъй като на територията на общината има 28 пещери.

Малките населени места, съчетаващи благоприятни климатични условия и сравнително добре развитата инфраструктура, са добра база за развитие на селски туризъм. Друг вид туризъм, който може да се практикува на територията на общината, е спортният, а именно скално катерене, спортно ориентиране, парапланеризъм, езда, колоездене, планинско колоездене, както и съчетание на различни видове спортно-развлекателни дейности.

Туристическият сектор се развива на основата на разполагаемите туристически ресурси, които са основно с природен характер и се допълват от такива с антропогенно естество (културно-историческо наследство).

Основните туристически обекти на територията на Община Летница са следните защитени територии:

а) Природна забележителност "Маарата" (по смисъла на Закона за защитените територии), с площ 57 дка, обявена със Заповед №418/14.11.95г. на МОС, ДВ бр.105/1995г. Паркът включва следните елементи:

- карстов водопад с височина около 15 метра и най-голямата в страната водна травертинова каскада;
- втората в страната водна пещера, една от най-красивите в България, с оригинални галерии, лабиринт, синтрови прегради. Пещерата е достъпна за спелеолози на около 150 м. от входа;
- бигорови пещери с площ 5.7 дка в землището на село Крушуна.

б) Защитени местности (по смисъла на Закона за защитените територии):

- "Люляката" - 3.0 дка, в землищата на село Крушуна и село Горско Сливово е горист масив от люляк. Обявена е за защитена местност с цел опазване на характерния ландшафт със Заповед №РД-746/10.06.2003 г. от МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г.;

• "Шумата" – 18.1 дка, в землището на село Крушуна. Обявена е за защитена местност с цел опазване на характерния ландшафт със Заповед №РД-730/10.06.2003 г. от МОСВ, ДВ бр. 60/2003 г.

Пещери, намиращи се на територията на Община Летница, картирани и достъпни за посещение са:

- Бонинската дупка (село Крушуна);
- Урушка Маара, Пройновската пещера (село Крушуна) е обявена като архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Античността и Средновековието с категория „национално значение“, ДВ бр. 75 от 1967 г.;
- Фугьовската пещера (село Кърпачево) е обявена като архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Античността и Средновековието с категория „национално значение“, ДВ бр. 75 от 1967г.;
- Голяма Гарваница (село Горско Сливово);
- Стълбица (село Кърпачево);
- Малка Гарваница (село Горско Сливово).

4. Социално-икономически фактори

Водещо място в икономиката на община Летница има промишлеността, която по някои от основните икономически показатели е с по-добри стойности от тези на останалите два икономически сектора. С добри икономически показатели е и аграрният сектор, чието развитие е обусловено от наличните качествени поземлени ресурси и производствения опит в селскостопанското производство. Общината е с промишлено-аграрна структура на местната икономика и с по-слабо развити обслужващи функции.

Водещо място по редица основни икономически показатели заема вторичния сектор („Индустрия“). Част от производствата в този сектор са традиционни за общинската икономика – керамична промишленост (производство на керамични строителни материал), а друга част – са нови и нетрадиционни за общината промишлени производства: Производство на изкуствени катерачни стени, изграждане на метални конструкции и отливане на панели и хватки, Производство на изделия от композитни материали, изследвания и развитие на технологиите в областта на композитните и полимерните материали.

В този сектор е включена и добивната промишленост, представена от производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) – основно соларен парк.

С добри икономически показатели, чийто стойности отстъпват на тези от вторичния сектор, са икономически дейности, включени в обхвата на първичния сектор (селско, горско и

рибно стопанство). В този сектор по-добре представени са селското стопанство с неговите два подотрасъла – растениевъдство и животновъдство.

Третичния сектор („Услуги“) е по-слабо развит и заема съпътстващо място в социално-икономическия комплекс на Община Летница. Причините за това са демографските параметри (много малък брой население) и свързаните с тях по-слабо представени обслужващи функции на Община Летница.

В първичния сектор на местната икономика се включва селското, и горското и рибното стопанство. От тези дейности в икономиката на Община Летница с най-голяма тежест е селското стопанство. То има водещи позиции по основните икономически показатели. Районът е един от големите производители на селскостопанска продукция в страната. Характерна особеност на земеделието в общината е тенденцията за намаляване дела на животновъдството спрямо растениевъдството. Животновъдството е все по-слабо представено и заема по-малък дял от общата селскостопанска продукция, развива се предимно на териториите на село Горско Сливово и село Кърпачево.

По данни на Областна дирекция земеделие - Ловеч разпределението на земеделската земя в Област Ловеч е следното:

*Таблица 1: Баланс на земеделската земя в област Ловеч към 31.12.2019 г.
по общини /дка/*

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ Ловеч

ОБЩИНА	ОБЩО	СУМА	НИВИ	ЛИВАДИ И ПАСИЩА	ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ /овощни/	ЛОЗЯ
1	2	3	4	5	6	7
Априлци	105 101	95 194	1 700	81 908	11 586	0
Ловеч	629 866	607 799	384 278	178 120	29 950	15 451
Летница	159 043	129 036	100 789	22 063	4 414	1 770
Луковит	448 781	296 237	217 109	63 832	10 594	4 043
Тетевен	164 441	162 445	18 737	125 910	17 798	0
Троян	341 399	324 677	56 534	208 229	58 936	278
Угърчин	523 508	270 641	143 016	113 631	12 978	1 016
Ябланица	117 636	108 541	61 143	41 425	5 867	106
ОБЩО:	2 489 775	1 994 570	983 306	835 118	152 123	22 664

Селскостопанското производство в общината се осъществява от регистрирани земеделски производители по Наредба №3/29.01.1999 г., които могат да бъдат арендатори, наематели, кооперации и ползватели на земеделска земя.

На територията на община Летница извършват дейността си малки земеделски фирми. Всички те осигуряват сезонна и/или постоянна заетост на повече от половината от населението.

В преработващата промишленост с водещи функции в местната икономика са две големи предприятия за изкупуване, преработка, замразяване и продажба на плодове и зеленчуци в страната и чужбина.

Пазарът на труда в община Летница се характеризира със сезонност в търсенето и предлагането на работни места, заетостта е най-висока през лятото. С най-голям дял в предлагането на заетост са секторите: туризъм, селско стопанство, строителство. Заетост на населението се осигурява и от частни фирми, развиващи дейност в сферата на търговията, ресторантьорството и преработваща промишленост. За 2020 г. по данни на Дирекция „Бюро по труда“ град Ловеч общият брой на регистрираните безработни е 224 души, което е 14,42% от общия брой на регистрираните безработни. Средногодишният брой на регистрираните безработни в община Летница е 243 лица, което е увеличение с 37,67% спрямо предходната 2019 г. В териториален аспект равнището на безработица за община Летница е 20,20 %, което е със 13,49 пункта повече от това за страната /6,71/ и с 10,35 пункта за област Ловеч /9,85/.

Демографските процеси, които протичат в община Летница, са сходни с тези, протичащи в целия Северозападен район. Ниска раждаемост, отрицателен естествен прираст и миграция са сред основните фактори, водещи до намаляване на населението в община Летница.

По данни от ГРАО - Летница населението по постоянен адрес на територията на община Летница към 31.12.2020 г. е 5 104 души. Отчита се тенденция към намаляване спрямо предходни години: през 2019 г. – 5 145 души, през 2018 г. – 5 200 души, а през 2017 г. – 5 210 души.

**Таблица № 2: Разпределение на жителите
в населените места на община Летница за 2020 г.**

Източник: ГРАО – Летница

Населено място	Население
Град Летница	4 187 души
Село Горско Сливово	496 души
Село Крушуна	350 души
Село Кърпачево	71 души
ОБЩО:	5 104 души

Основните фактори, влияещи на демографските процеси в община Летница, както и в област Ловеч са отрицателният естествен прираст, вътрешната и външна миграция. Запазват се отрицателните стойности на естествения прираст, който зависи от равнищата на раждаемостта и смъртността на населението.

За периода от 2014 г. до 2019 г. естественият прираст на населението на територията на община Летница е бил най-висок през 2014 г. -65 души, а най-нисък през 2015 г. -21 души; през 2016 г. е -64; през 2017 г. е -56; през 2018 г. е -38; през 2019 г. е -60.

Механичният прираст за същия период варира между положителен и отрицателен. През 2014 г. механичният прираст е -2; през 2015 г. е 4; през 2016 г. е отчетен най-високият отрицателен прираст -26; през 2017 г. е най-високият положителен прираст 9; през 2018 г. прирастът е 5, а през 2019 г. 8.

Тенденцията към намаляване на броя на населението в община Летница води до тенденция към намаляване и в гъстотата на населението. Гъстотата на населението в община Летница в края на 2019 г. е 18,70 души/кв2 . Показателят е значително по-нисък от средния за страната, който е 63,1 души/км². Наблюдава се намаление спрямо 2014 г., когато гъстотата на населението в община Летница е била 20,10 души/кв².

1. Анализ на отпадъците

Анализът на битовите отпадъци е насочен към даване на отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци отпадъци в общината за анализирания период;
- Какви са количествата образувани отпадъци в общината и каква е нормата на натрупване;
- Какъв е морфологичният състав на образуваните битови отпадъци;
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци за разглеждания период и какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци;
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в дадена РСУО.

Съгласно Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците битови отпадъци са:

а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства; битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.

Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:

- Мястото на образуване;

- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социално-икономическата характеристика на община Летница основни източници на битови отпадъци в Община Летница са домакинствата, по-малка част се генерират от търговски, административни и промишлени обекти.

В рамките на ос 2 „Околна среда и инфраструктура“ на Българо-швейцарската програма за сътрудничество се реализира през 2019 г. проект „Пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци“. Като част от проекта през 2019 г. е извършено обследване на морфологичния състав на битовите отпадъци в България, в т.ч. и на Община Летница. Анализите са направени съгласно изискванията на “Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци“, утвърдена със Заповед № РД-149/26. 02. 2019 г. на министъра на околната среда и водите.

Съгласно данните от анализа количеството на битовите отпадъци представлява най-голямата част от всички отпадъци, генерирани на територията на общината. Преобладаващата част са органични хранителни отпадъци, хартия и картон, градински отпадъци, пластмаса и др.

Данните от морфологичния състав на битовите отпадъци, които се генерират на територията на община Летница, са следните:

Таблица 3: Морфологичен анализ на отпадъците

Източник: Анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци на територията на Община Летница за 2019 г.

№	Вид на отпадъка за 2019 г.	Процентно съотношение %	Проба за кг.
01	Хранителни отпадъци	8,67	48,2
02	Хартия	1,87	10,5
03	Картон	3,56	20,3
04	Пластмаса	10,85	58,6
05	Текстил	7,13	40,8
06	Гума	4,12	22,2

07	Кожа	0,78	4,9
08	Градински отпадъци	13,97	76
09	Дървесни отпадъци	1,98	11
10	Стъкло	2,14	12
11	Метали	8,66	5,8
12	Сгурия, пепел, инертни строителни отпадъци, пръст, пясък и други, в това число неидентифицирани	2,8	17
13	Опасни домакински отпадъци	1,12	6,3
14	Други	32,38	23,5
	Контролна сума:	100	357,1

При анализа на отпадъците друг важен показател е *нормата на натрупване (НН)*, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. От анализа на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да бъде предположена като най-реалистична за момента „Норма на натрупване“, представена в таблицата по-долу:

Таблица 4: Норма на натрупване без разделно събрани отпадъци

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019 г.

Тип населено място (бр. жители)	Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци (кг./жител/год.)
Над 150 000	410,3
50 000 – 150 000	349,6
25 000 – 50 000	334,9
3 000 – 25 000	295,5
Под 3 000	241,7

При провеждане на морфологичния анализ, нормата на натрупване е представена по два начина: „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци и „Норма на натрупване“ на смесени битови отпадъци с разделно събрани отпадъци (при определяне на нормата на натрупване с разделно събрани отпадъци не се включват количествата на отпадъците, образувани в резултат на поддържането на публичните и частните паркове и

градини). В следващата таблица е изчислена нормата на натрупване за 2019 г. за община Летница.

Таблица 5: НОРМА НА НАТРУПВАНЕ /НН/ (кг./жител/год.)

Източник: Анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци на територията на Община Летница за 2019 г.

<i>НН по отчетни данни</i>	<i>С разделно събрани отпадъци</i>	<i>Без разделно събрани отпадъци</i>
Количество отпадъци (кг)	1 396 365	1 285 503
Население (бр.)	3 413	3 413
НН	409.1312628	376.6489892

Съгласно представената информация в горната таблица, изчислената норма на натрупване в общината надвишава значително нормата за населени места с население от 3 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год, определена в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Като цяло обаче може да се направи извод за относително постоянни общи количества на образуваните отпадъците през последните години в общината. От друга страна, предвид установената тенденция в непрекъснатото намаляване на населението, не се установява същата закономерност в стойностите на образуваните отпадъци, генерирани на територия ѝ, т.е налице е нарастване на нормата на натрупване на отпадъци.

Община Летница не разполага със съоръжения и инсталации за физическо и химическо обезвреждане на отпадъците, системи за компостиране или смесен тип инсталации за третиране на битови отпадъци.

От 20.06.2011 г. депонирането на неопасни битови отпадъци, генерирани от територията на община Летница, се извършва на Регионалното депо в град Ловеч. Депото е оборудвано с кантар, чрез който се измерват постъпващите количества отпадъци и се издава кантарна бележка за количеството депонирани отпадъци. В края на всеки месец операторът на депото представя справки за количеството депонирани отпадъци от територията на община Летница.

В периода от 2016 г. до 2020 г. количествата на събраните и депонирани смесени битови отпадъци на територията на община Летница са представени в следната таблица:

Таблица 6: Количества смесени битови отпадъци /т/

Източник: Община Летница

СМЕСЕНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
	1009,78	1057,44	1022,06	1068,82	1030,94

С Договор от 23.01.2017 г. между "ЕКОПАК България" АД /организация по оползотворяване на отпадъци/ и Община Летница на територията на общината е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали – хартия, картон, пластмаса и стъкло. Въведената системата включва три вида пластмасови контейнери тип „Иглу“: син контейнер – за хартиени и картонени опаковки; жълт – за пластмасови и метални опаковки и зелен – за стъклени опаковки.

Към 31.12.2020 г. системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали на територията на община Летница е обезпечена от общо 33 бр. сини, жълти и зелени пластмасови контейнери тип „Иглу“ с единичен обем от 1500 л. - по 11 бр. от всеки вид, с общ обем на разположение в 1 точка от 4 500 литра /по 1 контейнер за всеки от трите вида отпадъци/.

Съгласно чл. 24, ал.1, т.1, буква а от Наредбата за опаковки и отпадъци от опаковки, на всеки 350 жители по настоящ адрес се осигурява една трицветна точка. Към настоящия момент в община Летница е изградена и функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери в 11 точки за разделно събиране на отпадъци разпределени, както следва: 9 точки в град Летница и 2 точки в село Крушуна. При това разположение на точките системата обхваща 91,76 % от населението на гр. Летница, 100 % от населението на село Крушуна и 85,35 % от общото население на община Летница към 31.12.2020 г.

Покритието на населението на една трицветна точка ще се променя с всяко изменение на условията за изграждане на системи за **разделно събиране**, съгласувани на национално ниво с МОСВ.

Местата за разполагане на съдовете за разделно събиране са определени съвместно от участниците в системата – Община Летница и „Екопак България“ АД в „Програма за развиване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в цветни контейнери на територията на община Летница за периода 2020-2022 г.“.

Системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки се обслужва със специализирана техника, като всички разходи са за сметка на „Екопак България“ АД. Дружеството изпълнява графика за обслужване на контейнерите за разделно събиране, неразделна част от „Програмата за развиване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в цветни контейнери на територията на община Летница за 2020-2022 г.“, както следва:

- сини /за хартиени и картонени опаковки/ - 1 път месечно за общински център и един път месечно за останалите населени места;

- жълти /за пластмасови и метални опаковки/ - 1 път месечно за общински център и един

път месечно за останалите населени места;

- зелени /за стъклени опаковки/ - 1 път на три месеца за общински център и за останалите населени места.

С цел оптимизация е предвидено да се извършва и допълнително обслужване на контейнерите при препълване на съдовете.

Информацията, предоставена от „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД за разделно събраните отпадъци от територията на община Летница за периода от 2017 г. до 2020 г., е систематизирана в следната таблица:

Таблица 7: Разделно събрани отсортирани отпадъци - общо

Източник: „ЕКОПАК България“ АД, Община Летница

РАЗДЕЛНО СЪБРАНИ ОТПАДЪЦИ /кг./				
Вид	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
	607 кг.	1 043 кг.	573 кг.	803 кг.
Пластмасови и метални опаковки	358 кг.	593 кг.	329 кг.	403 кг.
	0 кг.	1 110 кг.	3 040 кг.	0 кг.
Общо:	965 кг.	2 746 кг.	3 942 кг.	1 206 кг.

Най-голямо количество разделно събрани отпадъци е отчетено през 2019 г. През 2018 г. и 2019 г. е отчетено и най-голямо количество на стъклени отпадъци.

Таблица 8: Процентно разпределение по фракции, спрямо общото тегло на рециклируемите отпадъци 2017 – 2020 г. (%)

Източник: „ЕКОПАК България“ АД, Община Летница

РАЗДЕЛНО СЪБРАНИ ОТПАДЪЦИ %/				
Вид	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
	62,90	37,98	14,53	66,58
Пластмасови и метални опаковки	37,10	21,60	8,35	33,42
	0,00	40,42	77,12	0,00
Общо:	100,00	100,00	100,00	100,00

Изводи и препоръки от анализа:

Въз основа на представената информация могат да се направят следните основни изводи относно генерираните на територията на община Летница отпадъци:

↓ Общото количество на образуваните битови отпадъци се запазва относително постоянно през последните 5 години, а тенденцията при нормата на натрупване е в посока увеличение.

↓ В сравнителен план Община Летница е в рамките на средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година. - 407 кг/жител за България и 409 кг/жител за общината за 2019 г. съгласно данните от морфологичния анализ на отпадъците за общината.

↓ Изчислената норма на натрупване за общината за 2019 от 409,13 кг/ж/год. надвишава значително нормата за населени места с население от 3 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год, определена в съответствие с Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

↓ Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата.

↓ Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е основен метод в третирането на битовите отпадъци.

↓ Наблюдават се ниски нива на разделно събраните отпадъци.

↓ В състава на образуваните битови отпадъци най-голям е дялът на биологичните отпадъци.

↓ Дялът на населението, обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, достига 100 %.

Основните препоръки при управление на отпадъците са насочени към:

❖ Планиране и изпълняване на мерки за намаляване на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, с цел да се изпълнят европейските и национални цели за отпадъците за предстоящия период до 2028 г. в съответствие със ЗУО и Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

❖ Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки.

❖ Предприемане на допълнителни действия за разделно събиране от домакинствата на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности, в резултат на което да се постигне намаляване на количествата на депонираните смесени битови отпадъци и подобряване на техния състав от гледна точка на извличане на рециклируеми отпадъци.

❖ Въвеждане на система за домашно компостиране, като ефективен метод за намаляване на дялът на биологичните отпадъци в състава на смесените битови отпадъци.

2. Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците

Предмет на анализа е участието на Община Летница в Регионално сдружение за управление на отпадъците (PCYO) - Ловеч. Анализът е насочен към отговор на следните въпроси:

- Участва ли активно общината в работата на PCYO;
- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от PCYO;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на PCYO в интерес на общината.

Дейността на регионалните сдружения по управление на отпадъците е регламентирана в чл. 24 – чл. 28 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), където са включени конкретни изисквания и правила за създаването и функционирането им, за да се подпомогнат общините за общо управление на битовите отпадъци, и особено за изграждането и експлоатацията на съоръжения за битовите отпадъци и подготовка и реализация на проекти с европейско и национално финансиране.

На 06.10.2010 год. е основано Регионално сдружение за управление на отпадъците между общините Ловеч, Летница и Угърчин. Основната задача на PCYO е всички негови членове да постигнат общи цели за рециклиране и общи изисквания по отношение на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците. Съгласно чл. 25., ал. 1 Общото събрание на Регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. В сдружението водеща е позицията на община Ловеч, която представлява 80 % от населението на региона. С протокол №6 от 02. 12. 2015 г. за Председател на PCYO е избран кметът на Община Ловеч, а за членове: кметът на Община Летница и кметът на Община Угърчин. Община Летница взема активно участие на всяко заседание на PCYO в периода от 2015 г. до 2020 г.

През програмен период 2015 г. – 2020 г. дейността на PCYO е свързана с:

- ✓ Определяне на условията за избор на оператор на Регионалното депо за неопасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин;
- ✓ Разглеждане на възможности за кандидатстване по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ за изграждане на инсталации за първично третиране на отпадъци и компостиране;
- ✓ Разглеждане на възможности за изграждане на инсталация за рециклиране на строителни отпадъци;

✓ Подписване на Споразумение за партньорство между общините Ловеч, Летница и Угърчин във връзка с кандидатстването и реализацията на проект „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими битови отпадъци и за проектиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими битови отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“;

✓ Приемане на Устав за регистрация на РСУО като юридическо лице с нестопанска цел по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза;

✓ Определяне на цена за тон депониран отпадък;

✓ Разглеждане на възможности за финансиране на проекти и програми за определяне на реда и начина на изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;

✓ Вземане на решения за закупуване на специализирана техника за събиране и транспортиране на отпадъци;

✓ Обсъждане на възможността за депониране на утайки от пречистване на отпадъчни води от ПСОВ – Ловеч.

Изводи и препоръки от анализа:

✦ Дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците е добре организирана и съответства на изискванията на Закона за управление на отпадъците.

❖ За подобряване организацията по управление на отпадъците следва да се обърне внимание на подобряване разделното събиране като се стимулира населението да разделя отпадъците при тяхното изхвърляне.

❖ Изграждане на система за сепариране и компостиране на отпадъци с цел намаляване на такса битови отпадъци за граждани и фирми.

❖ Работата на сдружението следва да се насочи към справедливо облагане на база количеството генерирани отпадъци.

❖ Въвеждане на икономически стимул за намаляване на дела на използваните (закупуваните) продукти, които водят до образуването на отпадъци и/или да се оптимизират съществуващите производства и предлагани продукти. Удължаване на жизнения цикъл на продуктите и въвеждане на мерки за повторна употреба на стоки и продукти.

❖ Да се подобри работата по съвместно изпълнение на целите за рециклиране и намаляване на количествата на депонираните отпадъци.

❖ Организиране и провеждане на съвместни разяснителни и образователни кампании за ползата от разделно събиране и предотвратяване образуването на отпадъците.

❖ Намаляване размерът на отчисленията дължими от Община Летница, във връзка с изпълнени целите по чл. 31, ал. 1 ЗУО съгласно решение на общото събрание по чл. 26, ал. 1, т. 6 ЗУО за разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите, както следва:

1. с 50 на сто за целите за повторна употреба и рециклиране по чл. 31, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5 ЗУО;
2. с 50 на сто за целите за ограничаване на количествата депонирани битови отпадъци по чл. 31, ал. 1, т. 2 и 6 ЗУО.

3. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

Какви са основните принципи на националното законодателство по управление на отпадъците и основните ангажименти на общината в сферата на управление на отпадъците, произтичащи от това законодателство.

- Кои са нормативните документи на местно ниво, приети във връзка с разпоредби на националното законодателство по отношение на управление на отпадъците
- Кои национални програмни документи определят рамката на програмиране на управлението на отпадъците на национално ниво.
- Какво е нивото на изпълнение на предходната общинска програма за управление на отпадъците.
- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ.

3.1 Принципи и йерархия на управление на отпадъците

Националното законодателство и политика в областта на управление на отпадъците се основават на следните основни принципи:

- „Предотвратяване“.
- „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“.
- „Превантивност“.
- „Близост“ и „Самодостатъчност“.

- „Участие на обществеността“.
- „Интегрирано управление на отпадъците“.
- „Устойчиво развитие“.
- „Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи“ (НДНТПР)
- Консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различните възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена.

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО въвежда йерархия на управлението на отпадъците. Йерархията на отпадъците определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията за управление на отпадъците осигурява ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за правителствените институции, местните власти и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- предотвратяване на образуването на отпадъци;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране (материално оползотворяване);
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.)

При прилагането на посочената йерархия при управлението на отпадъците следва да се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническа осъществимост и икономическа приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото. Целта на йерархията е да илюстрира модел на интегриран подход за управление на отпадъците, като прилагането и в посочената последователност ще допринесе за създаването на устойчива политика по управлението им.

3.2 Действащи закони и подзаконовни нормативни актове на национално ниво

3.2.1 Основни закони

3.2.1.1 Закон за управление на отпадъците (ЗУО), в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 19 от 5 март 2021 г.

ЗУО регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението

на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

Управлението на отпадъците включва събирането, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отпадъците, включително осъществяваният контрол върху тези дейности. Общи положения:

- определено е приложното поле на законодателството по управление на отпадъците;
- въведени са дефиниции за “отпадък”; видовете отпадъци: „битови, „строителни“, „производствени“ и „опасни“; „масово разпространени отпадъци“ “причинител” на отпадъци; “притежател” на отпадъци; дейностите “събиране”, “съхраняване”, “транспортиране” и „третиране“, въз основа на което са определени задълженията на притежателите на отпадъци и правомощията на компетентните органи. Дейностите по оползотворяване и обезвреждане на отпадъците с техните R и D кодове и наименование са представени в приложения към закона.

ЗУО регламентира конкретни задължения и отговорности на:

- причинителите и притежателите на отпадъци;
- лицата, извършващи дейности с отпадъци;
- лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
- органите на местното самоуправление и местната администрация.

□ С измененията в ЗУО са въведени определения за „неопасни отпадъци“, „битови отпадъци“, „биоотпадъци“, „отпадъци от строителство и разрушаване“, „хранителни отпадъци“, „оползотворяване на материали“ и „насипване“, за да се внесе яснота относно обхвата на тези понятия и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците в отделните държави-членки;

□ ЗУО въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъци (РДО) 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща“, „разширена отговорност на производителя“ и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка“ и „странични продукти“, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

□ ЗУО, въвежда и изисквания за предприемане на мерки за насърчаване на разработването, производството и използването на опаковки за многократна употреба и такива,

които са по-лесни за рециклиране, както и за по-голям акцент върху мерките за информиране на потребителите да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност, вкл. чрез многократна употреба.

Г. Последните изменения в ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвиждат кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.

3.2.1.2 Закон за местни данъци и такси

Закон за местни данъци и такси (ЗМДТ), в сила от 3.11.2017 г., изм. ДВ бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г.

Съгласно чл. 62 от ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от общината услуги по: събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя по реда на чл.66 за всяка услуга поотделно. Видът на предлаганите услуги по чл. 62 на територията на общината, както и честотата на събиране и транспортиране на битовите отпадъци се определят със заповед на кмета на общината и се обявяват публично до 31 октомври на предходната година.

Според действащото и приложимо към момента законодателство, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци- контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

С ДВ бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г. се правят изменения в ЗМДТ и по-конкретно разписана е нова постановка на чл. 62 от Закона. Съгласно последното изменение промените влизат в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., с

изключение на § 5 относно чл. 66, ал. 3, т. 1, § 15, 16, 17 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Съгласно изменението на чл. 62, след влизането му в сила, таксата за битови отпадъци ще се заплаща за извършваните от общината услуги по:

- събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
- третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Новата формулировка на ЗМДТ прецизира и конкретизира видовете разходи по дейности, но не ги променя фундаментално, а именно:

- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците – за услугата по чл. 62, т. 1;

- третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци – за услугата по чл. 62, т. 2;

- поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване – за услугата по чл. 62, т. 3.

3.2.2 Подзаконовни нормативни актове към Закона за управление на отпадъците

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в пет групи:

- Подзаконовни нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО – за класификация на отпадъците; за водене на отчетност и предоставяне на информация за дейностите с отпадъци;

- Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци – площадки за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци; изграждане и експлоатация на инсталации за изгаряне на отпадъци, депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци /сепариране, компостиране/, третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;

– Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на масово разпространени отпадъци, за които е въведен принципът „разширена отговорност на производителя“ - опаковки и отпадъци от опаковки; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА); излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО); излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); излезли от употреба гуми (ИУГ);

– Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци – строителни отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали; биоотпадъци; отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (ПХБ); утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието; отпадъци от лечебните и здравни заведения;

– Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти - за обезпеченията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци; за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци; за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (опаковки, масла, батерии и акумулатори, гуми, електрическо и електронно оборудване (ЕЕО), моторни превозни средства (МПС), полимерни торбички).

3.2.3 Основни ангажименти на общините, произтичащи от ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

ЗУО и наредбите към него регламентират детайлно редица задължения на общините, свързани с управлението на отпадъците. За целта в Закона за управление на отпадъците и в голяма част от подзаконовите нормативни актове към него са обособени раздели, в които се регламентират задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация.

3.3 Планове и програми

3.3.1 Програмните документи, регламентирани със ЗУО

ЗУО определя общите изисквания за планиране на дейностите по управление на отпадъците в страната, включително изискванията за целите, обхвата и процедурите по разработване, приемане и утвърждаване на планове и програми за управление на отпадъците. Програмните документи, регламентирани със ЗУО, са следните:

– Национален план за управление на отпадъците – разработва се от министъра на околната среда и водите и се приема от Министерски съвет. Националният план включва мерки за

създаване на интегрирана мрежа от съоръжения и инсталации, която да осигурява оползотворяване и обезвреждането на отпадъците чрез най-добри налични техники;

– Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци, включваща и национална програма за предотвратяване на хранителните отпадъци - разработва се от министъра на околната среда и водите и се приема от Министерски съвет. Програмата е неразделна част от Националния план за управление на отпадъците;

– Програми за управление на отпадъците се разработват и изпълняват и от:

√ кметовете на общини – за територията на съответната община. Общинските програми се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Общинския съвет на съответната община е органът по приемане на програмата и осъществяване на контрол по нейното изпълнение;

√ лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, които извършват индивидуално изпълнение на задълженията си и от организациите по оползотворяване. Програмите се разработват в обхват, определен със съответната наредба, регламентираща управлението на конкретния масово разпространен отпадък и се утвърждават от министъра на околната среда и водите.

3.3.2 Общинска Програма за управление на отпадъци за периода 2015-2020 г.

Община Летница изпълнява Общинска Програма за управление на отпадъци за периода 2015-2020 г., приета от Общински съвет - Летница с Решение № 14 / 18.12.2015 г. на Общински съвет – Летница. Програмата за управление на отпадъците на община Летница за периода 2015-2020 г. е разработена съгласно изискванията изискванията на чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво. Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда и се разработва, приема и отчита по реда на глава пета от Закона за опазване на околната среда.

През периода на действие на Програмата са изготвяни ежегодни отчети за изпълнението и, които са представяни пред Общински съвет – Летница и разглеждани и приемани на негови заседания. Прегледът и анализът на отчетите показва, че основната част от мерките, включени в Плана за действие на програмата са изпълнени. Неизпълнените мерки от Плана за действие към Програмата са свързани с организиране на дейности с биоразградими отпадъци – домашно компостиране; строителни отпадъци, опасни битови отпадъци.

Изводи и препоръки от анализа:

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамки и програмни документи в областта на управление на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи и препоръки:

- Националната нормативна рамка в областта на управление на отпадъците е изградена в цялост и напълно транспонира изискванията на европейското законодателство в тази област. Съдържа конкретни разпоредби, регламентиращи обхвата, правата и задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация по отношение на управлението на отпадъците.

- Община Летница своевременно прилага националното законодателство на местно ниво и изпълнява вменените ѝ задължения в законовата и подзаконовата нормативна уредба.

- Община Летница разработва и изпълнява общински програми за управление на отпадъците в съответствие с действащото към момента на изготвянето им национално законодателство и национални програмни документи в областта на управление на отпадъците.

- Основната част от мерките, включени в Плана за действие на Общинската Програма за управление на дейностите по отпадъци за периода 2015-2020 г., са реализирани.

- Общинската администрация осъществява мониторинг, текущ контрол по напредъка и изготвя периодични отчети за изпълнението на програмните документи в законоустановените срокове, които представя пред Общински съвет – Летница и съответните контролни органи. Отчетите са налични на сайта на общината.

- Във връзка с разпоредбата на чл. 52 от Закон за управление на отпадъците Община Летница е предприела действия за разработване на Програма за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.

4. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

➤ Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО?

➤ Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ)?

➤ Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците?

От съществено значение за постигане на целите на екологосъобразното управление на битовите отпадъци е детайлното регламентиране в Наредбата по чл. 22 от ЗУО на правата и задълженията на физическите и юридическите лица за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци, както и ангажимента на общинските структури и звена в разглежданата област.

Съгласно чл. 22 от ЗУО Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Освен посочените по-горе минимални изисквания за съдържание на общинските наредби по чл. 22 от ЗУО, общините могат да включат детайлизирането и уреждането на широк кръг въпроси от компетенции на общините, свързани с отпадъците и чистотата на обществените места, произтичащи от ЗУО и други закони.

Общинският съвет публикува на своята интернет страница и подлага на обществено обсъждане проекта за наредба по ал. 1. В обсъждането могат да участват всички заинтересовани лица, органи и неправителствени организации.

В съответствие с чл. 22 от ЗУО Общински съвет – Летница приема с Решение №274 към Протокол №41 от 24. 04. 2014 г. Наредба за управление на отпадъците на територията на община Летница, която е действаща към настоящия момент.

Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Летница урежда:

- Правата и задълженията, по отношение на дейностите за управление на отпадъците на територията на община Летница, на физическите лица, които живеят или временно пребивават в общината, както и на юридическите лица, които осъществяват дейност на нейната територия.

- Реда и условията за изхвърлянето, събирането, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни, земни маси, производствени и масово разпространени отпадъци и поддържането на чистотата на територията на община Летница.

- Управление на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, Управление на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/, Управление на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, Управление на излезли от употреба автомобилни гуми /ИУАГ/, Управление на излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/

- Финансовото осигуряване на дейностите по третиране на отпадъците и заплащането на съответните услуги.

- Контрола, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на Наредбата.

Към момента на разработване на Програмата за управление на отпадъците няма планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ).

Изводи и препоръки от анализа:

- С Решение №274 към Протокол №41 от 24. 04. 2014 г. на основание чл. 22 от действащия ЗУО е приета действащата Наредба за управление на отпадъците на територията на община Летница;

- Наредбата по чл. 22 от ЗУО урежда екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Летница с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване на йерархията за отпадъци.

- Действащата наредба на община Летница включва основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общината, но не отразява последните приети промени през месец март 2021 г. в Закона за управление на отпадъците промени, поради което е необходимо да се предприемат действия за промяна в Наредбата.

- Необходимо е да се актуализира и Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Летница с цел спазване в пълна степен на изискванията на Закона за местните данъци и такси и прилагане принципа „Замърсителя плаща“.

○ Община Летница провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на добре разработени, ясни и детайлни стратегически и местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които съответстват на разпоредбите на националното законодателство.

○ Нормативната уредба на общината, която детайлизира разпоредбите на ЗУО, ЗМСМА и ЗМДТ според местната специфика, както и програмните документи са основополагащ инструмент за общинската администрация за провеждане на политиката в разглежданата област.

5. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т. ч. прилагане на контролни функции, съгласно националното законодателство и местните нормативни актове.

Анализът следва да даде отговор на следните основни въпроси:

➤ Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена?

➤ Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост?

➤ Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета?

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците и да изведе препоръки за оптимизиране и подобряване на институционалния капацитет с общинските правомощия и функции.

Структурата на общинската администрация, отговорна за политиката по управление на отпадъците, съответства на общоприетото устройство на администрацията в България. В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици в общината – дирекции.

В община Летница, според разпределението на дейностите, които извършва при подпомагане на органа на местната власт, общинската администрация е разделена на обща и специализирана. Към общата администрация се отнася Дирекция "Финансово-стопански дейности, административно и информационно обслужване", а към специализираната администрация – Дирекция „Устройство на територията, общинска собственост, програми и проекти“.

Дейностите по управление на отпадъците се изпълняват в рамките на Дирекция „Устройство на територията, общинска собственост, програми и проекти“ (УТОСПП). Няма обособен отдел, който да се занимава с отпадъците, няма и служители назначени на длъжност „Управление на отпадъците“/Еколог“, а само един служител от този отдел съвместява с функциите по опазване на околната среда и управление на отпадъците с основните си задължения. Дирекцията изпълнява дейностите по опазване на околната среда и управление на отпадъците като:

- изготвя и прилага планови и нормативни документи свързани с управлението на отпадъците,

- контролира и отчита изпълнението на стратегическите и планови документи по опазване на околната среда,

- осъществява цялостната координация на процесите по разработването, актуализирането и изпълнението на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, както и на дейностите за изготвяне на актуализиране на Наредбата по чл. 22 от ЗУО при промяна в нормативните изисквания,

- организира и контролира дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване смесените битови отпадъци на територията на община Летница, както и тяхното транспортиране до Регионално депо за неопасни отпадъци – Ловеч.

Дирекцията осъществява взаимодействие с други компетентни органи във връзка с изготвянето и прилагането на планови и нормативни документи – МОСВ в т.ч. при планиране и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, ПУДООС, относно финансиране на мерки и дейности по управление на отпадъците, с РИОСВ за съгласуване на програма за управление на отпадъците на общината; на инвестиционни предложения в областта на управлението на отпадъците и за преценка необходимостта от ЕО, ОВОС и ОС.

Функции по осъществяване на политиката по управление на отпадъците има и Дирекция "Финансово-стопански дейности, административно и информационно обслужване" (ФСДАИО), която разработва и съставя проектобюджета на общината в приходната и разходната му част, както и изпълнява вече приетият бюджет.

Дирекция „ФСДАИО“ планира бюджета като част от програмата за управление на отпадъците за участие в процеса на планиране на бюджетните средства за изпълнение на програми и стратегии, свързани с управлението на дейностите по отпадъците. Дирекцията има функции по отношение на разработване на годишна план-сметка за управление на отпадъците, заплащане на отчисленията и определяне на таксите за управление на отпадъците.

За представяне на годишната план-сметка пред общинския съвет, Дирекцията внася доклад. Общинския съвет одобрява за План-сметката следващата година. За края на отчетната година, община Летница внася в общинския съвет отчет за изпълнение на план-сметката.

На територията на община Летница отношение по управление на отпадъците имат и служители от дейност „Чистота“, които извършват дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване в общината.

Двете дирекции и служителите от дейност „Чистота“ са под прякото ръководство на кмета на Община Летница. В чл. 19 от ЗУО са разписани всички задължения на кмета на общината по отношение на управлението на отпадъците. В съответствие с тези задължения е анализиран институционалният капацитет на община Летница с акцент върху контролните функции на общината.

В чл. 112, ал. 1 от ЗУО са определени контролните функции на Кметът на общината, които той може да изпълнява лично или да възлага на оправомощено от него длъжностно лице.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните проверки и актове, които се съставят от контролните органи. Контролът може да бъде разгледан в следните основни групи:

- Документален контрол - проверка на представени документи от задължените лица за спазване на изискванията на закона и наредбите;

- Проверка на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

Проверките по документи и проверките на място се извършват текущо от общините, като те са с минимална честота поне веднъж годишно, но могат да бъдат и с по-голяма. Това зависи най-вече от наличието на достатъчен брой общински служители, занимаващи се основно с управлението на отпадъците, както и от броя на подлежащите на контрол юридически лица. За това е от особена важност общините да имат актуална информация за юридическите лица, подлежащи на контрол на територията им с цел прецизно планиране на проверките.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се ограничава в три групи:

- Текущ контрол – по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите;

- Последващ контрол – за установяване от контролните органи дали са изпълнените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на нормативната уредба;

- Проверки по сигнали – проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

Контрол от страна на община Летница се осъществява от Дирекция „УТОСПП“, заместник-кмета на общината, както и от кметовете на селата и кметския наместник на с. Кърпачево. Контрол по управление на отпадъците се извършва в регулацията на всички четири населени места, по общински пътища и речни легла, в т.ч закритото и рекултивирано общинско депо. В регулацията на населените места се констатират нерегламентирани замърсявания, предимно около контейнери или на общински зелени площи. В повечето случаи това са неопределен брой замърсявания, спорадично появяващи се, различно през годините.

Изводи и препоръки от анализа:

❖ Община Летница е развила добър административен капацитет в областта на управление на отпадъците;

❖ Общината осъществява контрол в областта на управление на отпадъците и опазване на околната среда като цяло;

❖ Възложените с нормативната уредба правомощия и задължения на кмета на общината в сферата на управление на отпадъците не са напълно обезпечени чрез функциите на административните звена в общинската администрация;

❖ За повишаване капацитета на общината за изпълнение на функциите с отпадъци и особено за подобряване на контрола е препоръчително обособяването на отделно звено в Общинска администрация Летница, което да управлява и контролира по-ефективно дейностите с отпадъци и опазването на околната среда;

❖ Броя на служителите за изпълнение на дейностите както по управление на отпадъците, така и в останалите дейности в областта на околната среда в община Летница е недостатъчен за изпълнение на възложените функции;

❖ Назначаване на допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците;

❖ Обучения на общинските служители, включително на ново постъпващи в сектор отпадъци;

❖ Целесъобразно е община Летница да изгради единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща всички процеси и да позволява автоматизирано

управление на данните, улеснявайки изготвянето на отчети, справки и др. Липсват данни за набиране на качествена информация от страна на общината чрез провеждане на периодични допитвания чрез анкети или друга форма до населението относно тяхното мнение и препоръки за предоставяните услуги по управление на отпадъците;

6. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Анализът е насочен върху следните въпроси:

- Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на общината?;
- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на общината?

Съгласно Заповед №РД 0192/25.05.2011г. на РИОСВ – Плевен е преустановена експлоатацията на общинското депо за неопасни отпадъци в град Летница. С финансовата подкрепа на МОСВ, ПУДООС са извършени дейности по закриване и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци в гр. Летница. Проектът включва изпълнение на дейности за: техническа рекултивация на депото - етап I; биологична рекултивация на терена - етап II и огледни мероприятия за новозасадената растителност на терена за тригодишен период - етап III. През 2016г. е завършена техническата рекултивация и първи етап от биологичната рекултивация на терена на депото. През 2018г. завършва цялостната рекултивация на депото. Общата стойност на проекта е в размер на 476 117,12 лв.

На територията на община Летница замърсявания се получават в резултат на локални (незаконни) сметища (струпване на всякакъв вид отпадък, най-вече битови и строителни) около население места на територията на община Летница. Този вид сметища се образуват периодични от недобросъвестни граждани, но се предприемат действия за своевременното им почистване. Една от причините за тяхното образуване е недостатъчната култура и липса на отговорно отношение от страна на някои недобросъвестни жители на общината.

Изводи и препоръки от анализа:

↓ Към настоящият момент няма действащо общинско депо за неопасни отпадъци на територията на Община Летница. Старото общинско депо е закрито и рекултивирано съобразно изискванията на действащата нормативна уредба.

↓ На територията на община Летница периодично се появяват нерегламентирани замърсявания, които своевременно се почистват.

↓ Необходимо е предприемането на допълнителни мерки и провеждането на разяснителни кампании сред населението, относно недопускане на нерегламентирани замърсявания и спазване на нормативната уредба, свързана с отпадъците.

7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“

Анализът има за цел да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво, както и да изясни дали е ефективно прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“.

Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви) (изменена с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците) и ЗУО, оперират както с принципа „Замърсителят плаща“, така и с принципа за „Разширена отговорност на производителя“, които взаимно се допълват.

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.

Принципът "Разширена отговорност на производителя" (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за: ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

В България се прилагат няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци.

Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.).

През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци. Към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета за 01. 01. 2022 г.

При Схемата за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират битови отпадъци и подобни на битови отпадъци, задължените лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърлянето на битови отпадъци в определените за целта съдове и места, в съответствие с принципа „Замърсителя плаща“ – и за заплащането на пълните разходи за услугите по временно съхраняване, събиране,

транспортиране, третиране на отпадъци, закриване, рекултивация и последващ мониторинг на депа и съоръженията за битови отпадъци в съответствие със Закона за местни данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците.

За услугите по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, данъчно задължените лица на територията на община Летница, заплащат такса за битови отпадъци, определена от Общински съвет – Летница, въз основа на одобрена план сметка, за разходите по поддържане на чистотата и размера на таксите за битови отпадъци, която включва разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.;
- Събиране, вкл. разделно на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за третиране;

Изводи и препоръки от анализа:

Наличната информация и тенденциите дават основание да се направят следните основни изводи:

- Принципът „Разширена отговорност на производителя“ не се прилага на територията на общината за 5 групи МРО (излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла, ИУМПС, излезли от употреба гуми), като общината е сключила договор за сътрудничество с организация по оползотворяване за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

- На територията на община Летница, функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – за хартиени и картонени, пластмасови, метални и стъклени.

- Такса „битови отпадъци“ е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от домакинствата отпадъци.

8. Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е насочен към:

- Инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци, съдове на битови отпадъци, транспортна техника за сметосъбиране и сметоизвозване и др.;
- Съоръжения за третиране на отпадъци – инсталации за предварително третиране/сепариране, инсталации за компостиране;
- Депа за битови отпадъци.

Система за събиране и транспортиране на отпадъци е въведена и в четирите населени места на територията на община Летница – град Летница, село Горско Сливово, село Крушуна и село Кърпачево, като обхваща населението на общината на 100%. Общият брой на съдовете за събиране на смесени битови отпадъци за цялата община към края на 2020 г. е 196 бр. от тип „Бобър“ с обем 1,1 куб. м. За обществените места са осигурени паркови кошчета.

Община Летница има издаден регистрационен документ № 08-РД-186- 01/08.01.2016 г. за извършване на дейности по транспортиране (събиране и транспортиране) на следните отпадъци:

Таблица 9: Вид (код и наименованието), количеството и произходът на отпадъците, разрешени за извършване на дейности по събиране и транспортиране

Източник: Регистрационен документ № 08-РД-186- 01/08.01.2016 г. –РИОСВ ПЛЕВЕН

№	Вид на отпадъка		Количество (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование		
	1	2	3	4
1	20 03 01	Смесени битови отпадъци	1500	От домакинства, административни и обществени сгради
2	20 03 03	Отпадъци от почистване на улици	100	От почистване на уличната мрежа и др. територии за обществено ползване
3	17 09 04	Смесени отпадъци от строителството и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	2000	От строителни и ремонтни дейности

Сметосъбирането и сметоизвозването се осъществяват по предварително зададен седмичен график и повтаряемост на изпълнението, при които да не допуска препълване на контейнерите.

Общинският център е разделен на райони, съгласно издадена Заповед на Кмета на Община Летница. Събирането и транспортирането на отпадъците от районите в град Летница се извършва един път седмично по предварително изготвен график, а в селата Крушуна и Горско Сливово събирането и извозването на отпадъците е един път седмично, за село Кърпачево - два пъти месечно.

Община Летница е предвидила и допълнителна промяна на графика за сметоизвозване при инцидентно силно замърсяване по райони или при лоши и неблагоприятни климатични условия.

Таблица 10: Система за събиране и транспортиране на отпадъци

Източник: Община Летница

№	Община (населени места)	Брой жители по постоянен адрес	Брой и вид на осигурените съдове за събиране на БО	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО
1.	гр. Летница	4 187	154	100%
2.	с. Горско Сливово	496	19	100%
3.	с. Крушуна	350	13	100%
4.	с. Кърпачево	71	10	100%
ОБЩО:		5 104	196	100%

Събраните смесени битови отпадъци се извозват до депото с комплексен сметоизвозващ автомобил „IVECO“ - 120L, снабден със специализирана надстройка с обем 6+1 куб. м. и с хидравлично устройство за компактиране на товара.

С Договор от 23.01.2017 г. между "ЕКОПАК България" АД /организация по оползотворяване на отпадъци/ и Община Летница на територията на общината е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали – хартия и картон, пластмаса и стъкло. Въведената системата включва три вида пластмасови контейнери тип „Иглу“: син контейнер – за хартиени и картонени опаковки; жълт – за пластмасови и метални опаковки и зелен – за стъклени опаковки.

Към 31.12.2020 г. системата за разделно събиране на отпадъци е изградена от общо 33 бр. сини, жълти и зелени пластмасови контейнери тип „Иглу“ с единичен обем от 1500 л. - по 11 бр. от всеки вид, с общ обем на разположение в 1 точка от 4 500 литра /по 1 контейнер за всеки от трите вида отпадъци/.

Община Летница разполага с общо 11 точки за разделно събиране на отпадъци разпределени, както следва: 9 точки в град Летница и 2 точки в село Крушуна.

„Екопак България“ АД изпълнява графика за обслужване на контейнерите за разделно събиране, неразделна част от „Програмата за развиване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в цветни контейнери на територията на община Летница за 2020-2022 г.“, както следва:

- сини /за хартиени и картонени опаковки/ - 1 път месечно за общински център и един път месечно за останалите населени места;
- жълти /за пластмасови и метални опаковки/ - 1 път месечно за общински център и един път месечно за останалите населени места;
- зелени /за стъклени опаковки/ - 1 път на три месеца за общински център и за останалите населени места,

С цел оптимизация е предвидено да се извършва и допълнително обслужване на контейнерите при препълване на съдовете.

Системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки се обслужва със специализирана техника, като всички разходи са за сметка на „Екопак България“ АД.

На територията на Община Летница няма изградени сепариращи и компостиращи инсталации, както и инсталации за третиране на отпадъци.

Събраните отпадъци се транспортират до изграденото през 2008 г. Регионално депо за неопасни битови отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин, намиращо се в землище село Пресяка, община Ловеч, местност „Либунар“, ЕКАТТЕ 58308. Собственик на депото и притежател на комплексното разрешително за неговата експлоатация с № 282 – НО/ 2008 г., посл. изменено от КР № 282 – Н1/ 2016 г. е Община Ловеч. Количествата събрани битови отпадъци се отчитат при депонирането в количествени единици (тонове) на електронна автомобилна везна. Основният поток отпадък е смесеният битов отпадък с код 20 03 01. Данните от депонираните количества отпадъци се отчитат чрез месечни отчети подавани към община Летница, както и чрез кантарните бележки за постъпилите на депото отпадъци от всеки курс на сметоизвозващият автомобил.

Част от площта на депото е заета от стопански двор, диги, басейн за инфилтрационни води, трасето на експлоатационния и контролен път и лесозащитния пояс, което води до

намаляване на използваемата площ за депониране на отпадъци до 82 000 м². Площта на депониране е разделена на три основни участъка посредством вътрешни преградни диги – първи експлоатационен участък с площ 32 100 м², втори експлоатационен участък с площ 23 900 м² и трети участък в най-ниската част на депото, непосредствено зад основната дига с площ 26 000 м². Полезният обем за депониране на отпадъци след приспадане на горния и долен изолационни екрани и дренажните пластове, както и обемите на насипите за изграждане на междинните преградни диги възлиза на 1 020 000 тона. Планираното годишно количество отпадъци което ще се депонира в единственият до момента изграден и въведен в експлоатация трети участък от депото (Клетка 3) е 25 550 тона/год. За запръствяване на регионалното депо са предвидени 5 500 м³/год. (10 450 тона/год.).

Площите, при които са достигнати максималните коти на депониране, се рекултивират незабавно с цел ограничаване площите в експлоатация и генерирането на филтрационни води, като откосът на отпадъка в откритата площ се оформя с наклон 1:2 и при максимална дължина на този откос до 80 метра.

Депото е електроснабдено и водоснабдено.

Таблица №11: Производствен капацитет на инсталацията/инсталациите

Източник: Община Ловеч - Годишен доклад за 2020 год.

№	Инсталация	Позиция на дейността по Приложение № 4 на ЗООС	Капацитет [t/24h]	Капацитет [t]	Количество депонирани отпадъци [t]	Максимално депонирано количество [t/24h]
					2020 г.	2020 г.
1.	Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Ловеч, Летница и Угърчин включващо:	5.4		1 020 000		
	Клетка 1		40	399 293	0	0
	Клетка 2		40	297 293	0	0
	Клетка 3		70	323 414	16 122,58	44,17

Отпадъците са депонирани на депото в периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. при средно-дневен капацитет от 44 t/24h.

Общото количество депонирани отпадъци в размер на 16 122,58 тона за 2020 г. представлява сбор от годишните количества отпадъци, по видове източници на тяхното образуване, както следва:

- от общините Ловеч, Летница и Угърчин в общо количество: 15 067,5 т./год.(41,28 t/24h)
- от други юридически и физически лица на територията на регион Ловеч в общо количество: 1 055,08 т./год.(2,89 т./24h).

Изводи и препоръки от анализа:

Анализа на състоянието и развитието на инфраструктурата за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци, както и на депата за отпадъци дават основание да се направят следните изводи и препоръки:

- **Община Летница е осигурила съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци, която обслужва 100% от населението на общината;**
- **На територията на общината функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартиени и картонени опаковки, пластмаса, метал и стъкло;**
- **В границите на Община Летница няма действащо депо за отпадъци;**
- **На територията на Община Летница няма изградени сепариращи и компостиращи инсталации, както и инсталации за третиране на отпадъци.**
- **Община Летница депонира смесените битови отпадъци на Регионално депо за неопасни битови отпадъци (РДНО) за общините Ловеч, Летница и Угърчин, намиращо се в землище село Пресяка, община Ловеч;**
- **На територията на РДНО Ловеч няма изградена инсталация за сепариране на смесени битови отпадъци и инсталация за компостиране на зелени/биоразградими, които да обслужват общините част от РСУО каквато е Община Летница.**

9. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

Предмет на анализа е финансирането в общината на количествата и потоците отпадъци и дейностите, свързани с тяхното управление. Анализът е насочен към:

- **Какви са тенденциите в разходите на общината за анализирания период по години – общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълнението на план сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ;**

➤ Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на отпадъци и относителният им дял

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща“, който се въвежда с такса „Битови отпадъци“ за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет определя размера на такса „Битови отпадъци“ за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата „Битови отпадъци“.

Съгласно годишна план-сметка за 2021 г. на община Летница (на основание на чл. 21, ал.1, т.7 от ЗМСМА и чл. 66 от ЗМДТ) за необходимите средства за заплащане на услугите по събиране, извозване и обезвреждане на битови отпадъци, както и за поддържане на чистотата на територии за обществено ползване е събирана:

1. Такса битови отпадъци за жилищните имоти на физически и юридически лица, намиращи се на територията на град Летница за 2020 г. и 2021 г., както следва:

На база данъчна оценка на имота:

- Сметосъбиране и сметоизвозване – 2,5 промила;
- Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 2 промила;
- Чистота на територия за обществено ползване – 0,5 промила.

2. Такса битови отпадъци на нежилищни имоти на физически и юридически лица – застроени и незастроени дворни места и парцели с производствено, търговско и друго предназначение, производствени, административни, площни складове и други сгради, намиращи се на територията на град Летница са както следва:

На база данъчна оценка на имота:

- Сметосъбиране и сметоизвозване – 2,5 промила;
- Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 2 промила;
- Чистота на територия за обществено ползване – 0,5 промила.

3. Такса битови отпадъци за жилищни имоти на физически и юридически лица, намиращи се на територията на останалите населени места в община Летница – Горско Сливово, Крушуна и Кърпачево за 2020г. и 2021 г., както следва:

На база данъчна оценка на имота:

- Сметосъбиране и сметоизвозване – 2,5 промила;
- Обезвреждане на депа за битови отпадъци – 2 промила;

- Чистота на територия за обществено ползване – 0,5 промила.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община за периода 2015 – 2020 г.

В следващата таблица е представена информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и физическите лица на територията на община за периода 2015 – 2020 г.

Таблица 12: Приходи от такса битови отпадъци за 2015 – 2020 г.

Източник: Община Летница

<i>Година</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	<i>175 000</i>	<i>208 000</i>	<i>226 000</i>	<i>214 000</i>	<i>213 210</i>	<i>223 610</i>
В т. ч. за:						
<i>Домакинства</i>	<i>47 000</i>	<i>47 000</i>	<i>47 000</i>	<i>48 000</i>	<i>49 000</i>	<i>50 000</i>
<i>Юридически лица</i>	<i>128 000</i>	<i>161 000</i>	<i>179 000</i>	<i>166 000</i>	<i>164 210</i>	<i>173 610</i>

Съгласно справка, предоставена от община Летница за периода 2015 – 2020 г., разходите по управление на битовите отпадъци в общината са както следва:

Таблица 13: Разходи за управление на отпадъци за периода 2015 - 2020 г.

Източник: Община Летница

<i>Година</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	<i>390 000</i>	<i>180 000</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>190 000</i>	<i>200 000</i>
В т. ч. за:						
Закупуване на съдове за събиране на битови отпадъци	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>10 000</i>	<i>0</i>
Сметосъбиране и сметоизвозване битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци	<i>320 000</i>	<i>97 000</i>	<i>112 000</i>	<i>105 000</i>	<i>78 800</i>	<i>104 000</i>
Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и	<i>43 000</i>	<i>42 000</i>	<i>47 000</i>	<i>54 000</i>	<i>74 000</i>	<i>66 000</i>

мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, вкл. Отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО						
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	27 000	41 000	41 000	41 000	27 200	30 000

Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса-битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса-битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО се правят за всеки тон депониран отпадък и са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Обезпеченията по чл.60 от ЗУО имат за цел да се акумулират финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.

Натрупаните средства от отчисленията по чл. 64 от ЗУО се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи

разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците.

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т.

За депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване), размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за тон депониран отпадък са:

- (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв.

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общините, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

Изводи и препоръки от анализа:

↓ В община Летница, подхода за определяне на такса битови отпадъци се извършва въз основа на чл.20 и чл.21 от ЗМДТ - данъчна оценка на имота, както и на база количество отпадъци – като брой обслужени съдове.

↓ Финансирането на дейностите с отпадъците, се извършва и посредством въведените отчисления, които общината заплаща по реда на ЗУО;

❖ Необходимо е изграждане на системата за разделно събиране и оползотворяване на растителни, хранителни и други биоотпадъци в общината;

❖ Принципът „Разширена отговорност на производителя“ не се прилага на територията на общината за 5 групи МРО - излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла, ИУМПС, излезли от употреба гуми.

❖ Община Летница е сключила договор за сътрудничество с организация по оползотворяване за разделно събиране на отпадъци от опаковки, а също така на територията на общината има частна организация, която притежава разрешително за извършване на дейности с отпадъци от опаковки.

❖ Община Летница се възползва от възможностите за изпълнение на проекти в сектор отпадъци с безвъзмездна финансова помощ от национални и европейски източници на финансиране.

Целта на SWOT анализа е да анализира характеристиките на общинската система за управление на отпадъците и характеристиките на средата, в която ще се изпълнява общинската програма. Схемата на SWOT се състои от:

SWOT анализът произтича от идеята за разделяне на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда чрез неговите силни и слаби страни. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Слабите страни са ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които възпрепятстват развитието на сектора.

Възможностите са най-благоприятния елемент на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва.

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящето или бъдещото състояние.

	ВЪЗМОЖНОСТИ
Общинската нормативна уредба, регламентираща управлението на отпадъците на местно ниво е разработена в съответствие с изискванията на ЗУО.	Използване на финансовите инструменти на ЕС за реализация на проектите и изграждане на регионални съоръжения за сепариране и компостиране;
Община Летница е въвела организирано сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битовите отпадъци за всички населени места, а процентът на обхванатото население е 100.	Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно управление на отпадъците съобразно въведената йерархия.
Община Летница е осигурила техническо и ресурсно обезпечение на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци.	

<p>Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците; Използване на регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на нормативните изисквания.</p>	
<p>Налице е продължителна практика за управление на отпадъци от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло в сътрудничество с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки</p>	<p>Работеща схема за разширена отговорност на производителя за отпадъци от опаковки в партньорство с Общината.</p>
<p>Извършва се морфологичен анализ на количеството и състава на генерираните битови отпадъци на територията на община Летница.</p>	<p>Въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.</p>
<p>Общинското депо за неопасни отпадъци е закрито и рекултивирано;</p>	
<p>Не са установени нерегламентирани сметища на територията на община Летница.</p>	
<p>Изградени са предпоставки, които позволяват участие на обществеността при взимане на решения, свързани с управлението на отпадъците – предоставяне на обществен достъп на проекти на общински нормативни и програмни документи, уведомления за инвестиционни предложения; предоставяне на информация чрез медии и интернет.</p>	<p>Провеждане на кампании в рамките на национални и местни инициативи за населението за промотиране ползите от предотвратяване и разделно събиране на отпадъци.</p>
<p>СЛАБИ СТРАНИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>

<p>Не е осигурена инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите и биоотпадъците;</p>	<p>Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство за достигане на изискванията на ЕС и набелязаните цели.</p>
<p>Не е застъпена практиката за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване;</p>	<p>Забавяне реализацията на проектите за изграждане на регионални съоръжение за сепариране и компостиране;</p>
<p>Високо ниво на количествата депонирани битовите отпадъци, съответно високи разходи за депониране.</p>	<p>Липса на достатъчен собствен ресурс за финансиране на проектиране по изграждане на системи, които да допринасят за намаляване количеството на депонирани смесено събрани отпадъци.</p>
<p>Слаб интерес от страна на населението към екологичните проблеми и нарушаване на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците.</p>	<p>Неизпълнение на нормативните задължения на общината по отношение управлението на отпадъците и налагане на санкции от страна на контролните органи.</p>
<p>Липса на целенасочени мерки и стимули за намаляване образуването на отпадъци.</p>	<p>Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса битови отпадъци за населението с цел прилагане на принципа „замърсителя плаща“</p>
<p>Малък брой информационни кампании за информиране на обществеността и насочване на внимание към високите нива в йерархията за управление на отпадъците.</p>	<p>Честа промяна на националната нормативна уредба относно управлението на отпадъците;</p>

В съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците целите на общинската програма за управление на отпадъците на Община Летница съответстват на Националния план за управление на отпадъците. Изготвеният SWOT анализ е основа за формулирането на основната и на стратегическите цели при управлението на отпадъците.

Основната цел на Програмата за управление на отпадъците на община Летница за периода 2021 – 2028 г. е:

Устойчивото развитие на община Летница, чрез определяне на необходимите мерки за изграждане и реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците в общината, като елемент на регионалната система за управление на отпадъците в регион Ловеч, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), съобразена е с Европейската стратегия за устойчиво развитие и включва стратегически цели, които ще допринесат за постигане на основната цел, както следва:

❖ **Стратегическа цел 1:** Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

❖ **Стратегическа цел 2:** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

❖ **Стратегическа цел 3:** Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.;

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни цели, които са пряко свързани със съответната стратегическа цел и допринасят за нейното постигане. Оперативните цели могат да бъдат краткосрочни и средносрочни:

✓ **Оперативна цел 1:** Предотвратяване образуването на отпадъци и намаляване на вредното им въздействие;

✓ *Оперативна цел 2:* Подобряване на организацията по разделяне, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците;

✓ *Оперативна цел 3* Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци.;

✓ *Оперативна цел 4:* Участие на обществеността при управление на отпадъците.

За постигането на стратегическите цели са разработени подпрограми с мерки, съдържащи план за действие, в който са посочени основните дейности, отговорните институции и възможните източници на финансиране за осигуряване изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на община Летница за периода 2021-2028 г.:

<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1:</p> <p>Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.</p>	<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1:</p> <p>Предотвратяване образуването на отпадъци и намаляване на вредното им въздействие.</p>	<p>↓ Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци.</p>
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:</p> <p>Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.</p>	<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2:</p> <p>Подобряване на организацията по разделяне, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците.</p>	<p>↓ Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.</p> <p>↓ Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.</p>

		<p>➔ Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки.</p>
	<p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3: Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци.</p> <p>ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4: Участие на обществеността при управление на отпадъците.</p>	<p>➔ Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други..</p>

Подпрограмите съдържат инвестиционни и неинвестиционни мерки. Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура и/или закупуване на дълготрайни материални активи/материални запаси, свързани с дейностите по отпадъци:

- инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове;
- инсталации за компостиране/анаеробно разграждане;
- закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране;
- закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др.

Финансирането на дейностите по събиране, транспортиране и депониране на битовите отпадъци, почистване на обществени места, почистване на незаконни сметища се поема от общинския бюджет чрез приходите от такса „битови отпадъци“. За осигуряването на финансови средства за инвестиционни проекти за управление на отпадъците, Община Летница ще търси чрез външно финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС, чрез Оперативните програми или други финансиращи организации.

През новия програмен период ще се търсят възможности за привличане на инвестиции от частния сектор под формата на публично-частно партньорство по отношение изграждане на

инфраструктура за събиране и оползотворяване на строителни и биоразградими отпадъци, както и за изграждане на инсталации за сепариране.

Неинвестиционните мерки включват дейности свързани с:

- нормативни промени;
- назначаване на служители;
- обучение на служители;
- подготовка на проекти;
- разработване на методики, инструкции и др. административни актове;
- изпълнение на контролни дейности;
- провеждане на информационни кампании;
- разработване и внедряване на информационни системи и др.

Планът за действие описва мерките и дейностите за постигане на целите на програмата за управление на отпадъците. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците. Планът определя и отговорностите на различните институции и организации в областта на управление на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и дейности, очакваните разходи и вероятните източници за тяхното финансиране.

Мерките са обособени в отделни програми и подпрограми. В началото на всяка програма е препоръчително да се направи кратко представяне на подпрограмата, в което да се посочат:

- Какви са целите и посоката на развитие; кои са най-важните резултати, които общината е постигнала до момента и които възнамерява да надгражда?;
- Важни изводи и препоръки от анализите, отнасящи се към подпрограмата;
- Ключови резултати, които се очакват от изпълнението на подпрограмата и ще спомогнат за достигането на съответната стратегическа цел на програмата за управление на отпадъците;
- Наличие на други дейности и мерки, включени в други подпрограми на общинската програма за управление на отпадъците, които ще допълнят и подпомогнат изпълнението на оперативната цел на програмата.

**1. ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ
С ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ
ОТПАДЪЦИ**

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси и да се насърчават принципите на кръговата икономика.

Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и други).

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в чл. 3, т. 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като:

„Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите“.

Предотвратяването образуването на големи количества отпадъци може да се осъществи посредством:

- Стриктно предотвратяване - включва пълното избягване на генерирането на отпадъци, чрез реално премахване на вредните вещества или чрез намаляване на материалния и енергийния интензитет в производството, потреблението и разпространението.

- Намаляване на количеството при източника - включва минимизиране употребата на токсични или вредни вещества и/или минимизиране консумацията на материали или енергия.

- Повторна употреба на продуктите - включва многократната употреба на продукта в оригиналната му форма, по оригиналното му предназначение или като алтернатива, с или без допълнителна обработка.

- Рециклиране при източника - включва дейности, които позволяват използването на даден материал след обработка на територията на производителя на отпадъка.

Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.

Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).

Основните участници в дейностите по предотвратяването на образуване на отпадъци са: държавата, общините, икономическите и научните субекти, неправителствените организации и домакинства.

▪ Държавата - създаваща ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си съгласно РДО и ЗУО.

▪ Общините - са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл.52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО.

▪ Икономически и научни субекти, неправителствени организации – отговорни за предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти.

▪ Домакинства – мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях въпреки, че основните количества отпадъци не се генерират от

домакинствата, респективно от крайните купувачи. Реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка.

По данни на Националния план за управление на отпадъците за периода 2021 г. – 2028 г., Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя като цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата. Като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци.

Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“ Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или

непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в член 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на ЗУО привежда в съответствие определението за хранителни отпадъци в съответствие с Директива 2018/851.

В България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. публични институции, домакинства и бизнес.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загубата и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

Към Програмата за предотвратяване образуването на отпадъци и Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци е съставен План (*Приложение №1*). В плана са описани всички мерки, източниците на финансиране, очакваните резултати, индикаторите за изпълнение, които ще бъдат предприети през новия програмен период.

2. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Предотвратяването образуването на големи количества отпадъци може да се осъществи освен чрез стриктно предотвратяване и намаляване на количеството отпадъци при източника и посредством:

- Повторна употреба на продуктите - включва многократната употреба на продукта в оригиналната му форма, по оригиналното му предназначение или като алтернатива, с или без допълнителна обработка.

- Рециклиране при източника - включва дейности, които позволяват използването на даден материал след обработка на територията на производителя на отпадъка.

Рециклирането на битовите отпадъци е също ключова мярка в изпълнение на европейските и национални политики за т.нар. кръгова икономика и за ефективно използване на отпадъците като ресурси и в контекста на увеличаващите се цели за рециклиране на битовите отпадъци, посочени в Националния план за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028 г. са посочени основните цели за рециклиране на битовите отпадъци, които България трябва да постигне поетапно до 2035 г., както следва:

- ❖ до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- ❖ до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- ❖ до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- ❖ до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло;

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

✓ Ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране.

✓ Определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло.

✓ Въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да

събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации.

✓ Въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране.

✓ Друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура.

✓ Нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци.

✓ Към настоящия момент в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло са обхванати 207 общини, включително и Община Летница.

✓ Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

С повишаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци може да се постигне минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на Регионалното депо. Въвеждането на системи за разделно събиране на отпадъци още при източника на генериране на отпадъци е задължение на всяка община и би довело до увеличаване количествата на събираните фракции.

На територията на община Летница от 2017 г. действа система за разделно събиране на: хартия, картон пластмаса, метал и стъкло. През новия програмен период политиката на Община Летница спрямо управлението на смесените битови отпадъци ще се насочи към:

- Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване на графика за извозването им при строг контрол на разделно събраните отпадъци;
- Въвеждането на система за разделно събиране на текстил и обувки;
- Осигуряване на контейнери за растителни и строителни отпадъци.

Съобразно нормативната уредба всяка община може да достигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона. Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя“ се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

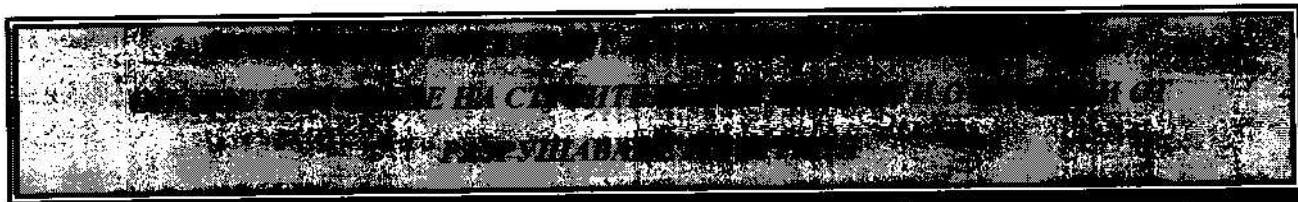
В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

„Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

Към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци е съставен План (*Приложение №2*). В плана са описани всички мерки, източниците на финансиране, очакваните резултати, индикаторите за изпълнение, които ще бъдат предприети през новия програмен период.

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020г. от най-малко 70 на 100 от общото тегло на отпадъците също не е променена и се запазва и за периода на ПУО 2021-2028 г.

Третирането на отпадъците, включително и строителните, е един комплексен проблем, който включва събирането, транспортирането, обработката, оползотворяването и в краен случай обезвреждането им чрез депониране.

Отпадъци от строителство и разрушаване са отпадъци, образувани в резултат на дейности по строителство и разрушаване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците. Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за разделното събиране, оползотворяване и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата. Кметът също така контролира дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци на територията на общината, и за управлението на строителни отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности.

Възложителите на строителни работи (включително общините, когато са възложители на строителни дейности), с изключение на текущи ремонти, и възложителите на премахване на строежи, изготвят план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали. Изискването не се прилага за:

- премахване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП), по-малка от 300 m²;
- премахване на сгради с паянтова конструкция;
- реконструкция и основен ремонт на строежи с РЗП, по-малка от 700 m²;
- промяна на предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 700 m²;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 700 m²;
- изграждане, реконструкция, основен ремонт и премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1 500 m в урбанизирани територии;
- изграждане, реконструкция и основен ремонт на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването,

газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 5 000 m извън урбанизирани територии;

- премахване на подземни и надземни линейни мрежи в областта на водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност с дължина до 1 000 m извън урбанизирани територии;

- изграждане, рехабилитация, основен ремонт, реконструкция и премахване на пътища с дължина до 500 m;

- премахване на негодни за ползване или застрашаващи безопасността строежи, когато е наредено по спешност от компетентен орган, с РЗП, по-малка от 300 m²;

- изграждане и премахване на строежи от шеста категория. Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителен надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта;

- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят за одобрение от органа, одобрил инвестиционния проект. Съгласно националната нормативна уредба възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, имат задължението за влагането в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани строителни отпадъци за материално оползотворяване в обратни насипи съгласно Приложение № 8 към Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Целесъобразно е отпадъците от ремонтни дейности на домакинствата, генерирани на територията на общината, да се събират разделно. Събраните отпадъци могат да се използват за обратни насипи или рекултивационни дейности, както и за запръстяване на регионалното депо за битови отпадъци, т.е. за тези количества няма да се заплащат отчисления за депониране за битови отпадъци. Мерките в настоящата Подпрограма за строителните отпадъци се отнасят основно до:

- Организиране на събирането и оползотворяването на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината;

- Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи;

- Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали;

- Проучване на възможностите за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали.

С Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали се регламентират:

1. Създаването на система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци (СО);

2. Изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;

3. Изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Важна разпоредба, касаеща общините е, че възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, отговарят за влагането в строежите на рециклирани строителни материали или на третирани СО за оползотворяване в обратни насипи в зависимост от вида на строежа и от обхвата на разрешението за строеж.

Кметът на общината изпраща информацията до директора на РИОСВ, на чиято територия ще се извършват СМР или премахване на строежи, за издадените през предходния месец разрешения за строеж или заповеди за премахване на строеж. Информацията се изпраща по електронен път в срок до 10-то число на текущия месец и включва:

- наименование на възложителя на СМР или премахване на строеж;
- вида на дейността;
- местоположението на строителната площадка.

В законодателството е регламентирано, че разходите за управление на отпадъците от строителство и разрушаване, следва да се поемат от притежателите на отпадъците. В тази връзка доставянето на отпадъците до съоръженията за третиране и заплащането на цената за приемането им е задължение на съответния притежател. Следователно необходимо е да бъдат предприети мерки за предотвратяване възникването на нерегламентирани сметища.

В настоящата подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на нейните цели, тъй като са включени в други подпрограми, например:

- програми за обучение и повишаване капацитета на служителите за целите на изпълнение на изискванията за строителните отпадъци;

- осъществяване на информационни кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците, в т.ч. строителните отпадъци;
- внедряване на интегрирана информационна система за управление на отпадъците, вкл. модул за строителните отпадъци и от разрушаване на сгради;
- подобряване на контролната дейност, в т.ч. относно спазване на изискванията за строителните отпадъци.

С цел по-доброто управление при събирането на строителни отпадъци, общината може да организира приемането им срещу заплащане на услуги по разполагане на контейнери на мястото на образуването и извозването им до площадки за временно съхранение или директно до съоръжения. Съгласно чл. 22., ал. 1 Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки. Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по подпрограмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

Към Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради е съставен План (*Приложение №3*). В плана са описани всички мерки, източниците на финансиране, очакваните резултати, индикаторите за изпълнение, които ще бъдат предприети през новия програмен период.

4. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО С ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИ И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС;
- ИУЕЕО;
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

В Националния план за управление на отпадъците за периода 2021-2028г. са заложи следните цели за МРО по години:

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	До 2025 г.: 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50%

	<p>Дърво: 25%</p> <p>Черни метали: 70%</p> <p>Алуминий: 50%</p> <p>Стъкло: 70%</p> <p>Хартия и картон: 75%</p> <p>До 2030 г.:</p> <p>70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.:</p> <p>Пластмаси: 55%</p> <p>Дърво: 30%</p> <p>Черни метали:</p> <p>80% Алуминий: 60%</p> <p>Стъкло: 75%</p> <p>Хартия и картон: 85%</p>
ИУМПС	<p>Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС</p> <p>Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС</p>
ИУЕЕО	<p>Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години</p>
Отпадъци от отработени масла	<p>Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година</p>
Отпадъци от гуми	<p>Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират</p>
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	<p>Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА,</p>

	които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

На територията на община Летница не са организирани системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ), отпадъчни масла и нефтопродукти и опасни отпадъци от домакинствата.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- Отправяне на предложение за сътрудничество до всички ОО, притежаващи разрешение по чл. 81 от ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ), отпадъчни масла и нефтопродукти.

- Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци

- Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО на МРО от одобрените им програми.

- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местонахождението на търговски обекти, които извършват продажба на ЕЕО, и в които гражданите, които притежават ИУЕЕО могат да: върнат безплатно ИУЕЕО, при покупката на ново ЕЕО от сходен вид и изпълняващо същите функции или върнат безплатно без да закупуват ЕЕО от подобен вид много малко по размер ИУЕЕО.

- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на местоположението на търговски обекти, в които гражданите, които притежават негодни за

употреба портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори, могат да върнат НУБА на територията на търговския обект, в който се предлагат батерии и акумулатори от същия вид, без да е необходимо да закупуват нови.

- Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на възможностите и начина за обратно безплатно приемане на ИУГ от гражданите в търговски обекти, места за смяна на ИУГ на територията на общината.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване.

Разработването на Подпрограма за управлението на опаковки и на отпадъците от опаковки към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО е свързано с това, че за разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Настоящата подпрограма си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци.

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

Съгласно новото определение за битови отпадъци, са смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели. Поради тази причина системите за разделно събиране на рециклируемите битови отпадъчни материали от хартия и картон, стъкло, метали и пластмаса се съвместяват със системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Отпадъците от опаковки имат

ключово отношение при изпълнение на целите за рециклиране на битовите отпадъци. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- държавите членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

Предвид гореизложеното Община Летница е необходимо да предприеме действия по разширяване на вече съществуващата система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, с цел увеличаване на количествата на разделно събраните и предадени за рециклиране отпадъци и обхващане всички населени места на общината. Необходимо е да бъде осъществяван засилен контрол при спазване на изискванията за разделно събиране на отпадъци от всички търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради на територията на общината. По този начин ще се увеличи количеството на разделно събраните отпадъци от опаковки и ще се намалят разходите на общината по събиране и транспортиране на големи количества смесени битови отпадъци.

Към Програма за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на МРО и Подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки е съставен План (Приложение №4). В плана са описани всички мерки, източниците на финансиране, очакваните резултати, индикаторите за изпълнение, които ще бъдат предприети през новия програмен период.

5. ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Предотвратяването и намаляването на риска от депонираните отпадъци може да се постигне чрез мерки, целящи ползване на депа, отговарящи на нормативните изисквания, чрез предотвратяване на отпадъците, чрез увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, както и чрез закриване на старите депа за отпадъци и депониране на остатъчни отпадъци (във възможно най-малки количества), на депа, които отговарят на всички екологични изисквания, както и рекултивация и последващи грижи и мониторинг на закритите депа и оползотворяване на сметищния газ от тях.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване и др.), са включени в предходните подпрограми, и имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци.

Община Летница е част от Регионалното сдружение за управление на отпадъците на общините Ловеч, Летница и Угърчин, чиято дейност за новия програмен период ще бъде насочена към:

- ✓ Проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на втора клетка клетка 2 (нова) на регионалното депо РДНО-Ловеч;

- ✓ Осигуряване на инфраструктура за предварително третиране с цел стабилизиране на отделената след механично третиране органична фракция и намаляване емисиите на парникови газове;

- ✓ Разработване на иновативни продукти и технологии, чрез които да се подобри управлението на отпадъците;

- ✓ Изготвяне на практически решения за проблемите с най-широко генерираните опасни битови отпадъци.

- Изграждане на компостираща инсталация, чрез аеробно разграждане In-Vesse за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци;

- Изграждане на инсталация за предварително третиране на твърди битови отпадъци, включваща автоматизирано сортиране и отделяне на рециклируемите фракции и стабилизиране на подситовата фракция, чрез аеробно разграждане In-Vesse;

- Създаване на площадка за рециклиране на строителни отпадъци;

Основните дейности по подобряване на управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ❖ Чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци, посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;

- ❖ Последващи грижи след рекултивацията на депата и мониторинг на закритите депа;

- ❖ Предотвратяване на депонирането на опасни битови отпадъци, чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

- ❖ Разделно събиране на опасни битови отпадъци и предаването им за обезвреждане.

❖ Своевременно почистване на новообразувани нерегламентирани сметища.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, имат едновременно принос и за намаляването на депонираните отпадъци, но са включени систематично в предходните подпрограми.

Към Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци е съставен План (Приложение № 5). В плана са описани всички мерки, източниците на финансиране, очакваните резултати, индикаторите за изпълнение, които ще бъдат предприети през новия програмен период.

Програмата за управление на отпадъците на община Летница 2021 - 2028 г. има водещо значение в системата за планиране. Програмата е съобразена с целите заложи в редица европейски, национални, регионални и местни планови документи. При разработване на Програмата предвид са взети следните програмни документи:

- ✦ „Нова стратегическа програма на ЕС за периода 2019—2024 г.“
- ✦ Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.
- ✦ Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020- 2030 г. свързана с постигането на следните цели:
 - минимум 55% от общинските отпадъци да се рециклират до 2025 г., над 60% до 2030 г. и над 65 % до 2035 г.
 - над 50% от отпадъчните пластмасови опаковки да се рециклират до 2025 г.
 - опасните отпадъци от домакинствата да се събират отделно до 2022 г., биологичните отпадъци до 2023 г. и текстилът до 2025 г.
 - до 2035 г. количеството депозирани общински отпадъци трябва да се намали до 10% или по-малко от общото количество генерирани общински отпадъци.
- ✦ Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.)
- ✦ Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- ✦ Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.
- ✦ Стратегията и плана за действие за преход към кръговата икономика на Република България за периода 2021 - 2028 г.
- ✦ Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци (НППОО)
- ✦ Стратегия на ЕО относно бъдещото управление на битовите отпадъци;
- ✦ Зелена книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци в околната среда;
- ✦ Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Р България 2021-2030 г.;
- ✦ Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северозападен район 2021-2027 г.
- ✦ Програма за опазване на околната среда на община Летница за 2021-2027 г.
- ✦ План за интегрирано развитие на Община Летница за периода 2021-2027 г.
- ✦ Национална програма за развитие: България 2030 (НПР 2030)
- ✦ Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в България 2020-2030 г.;

Изготвянето на прогнози се основава на анализ на съществуващото положение и получените базови данни, в резултат на което се изготвят базови хипотези.

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци в общината за периода 2021 – 2028 г. в община Летница е изготвена въз основа на два компонента:

1. Демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г.

Демографската прогноза за населението на община Летница в периода 2021 – 2028 г. са изготвени на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общината за последните години от 2015 – 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област Ловеч за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност - този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развитие).

В следващата таблица е представен броя на население за област Ловеч и община Летница за периода 2015 – 2020 г., според данни на НСИ.

Таблица 14: Население на община Летница за периода 2015 – 2020 г.
Източник: НСИ

Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Област Ловеч	131 493	129 222	126 961	124 873	122 546	122 490
Община Летница	3 550	3 460	3 413	3 380	3 328	3 315

Предвид данните на НСИ, в община Летница за периода 2015 г. – 2020 г. се наблюдава тенденция на постоянно намаляване на населението, като населението на общината е намаляло с общо 235 лица, или 9 %. Средно населението на общината намалява с 39 лица на година.

Към 2020 г. относителния дял на населението на община Летница, спрямо населението на област Ловеч е 2,71 %. При спазване на сегашната демографска ситуация се очаква населението на община Летница през следващите години да продължи да намалява.

В следващата таблица е представена информацията относно прогнозата за населението на НСИ за област Ловеч за периода 2021 – 2080 г., както следва:

Таблица 15: Население на област Ловеч за периода 2021 – 2080 г.
Източник: НСИ

Година	Област Ловеч
--------	--------------

2020	122 619
2025	114 892
2030	107 755
2035	101 152
2040	94 976
2045	89 326
2050	84 159
2055	79 318
2060	74 770
2065	70 567
2070	66 880
2075	63 760
2080	61 100

За периода 2020 – 2025 г. населението на област Ловеч се очаква да намалее със 7 727 лица или с 6,30% или 1,26 % на година, населението на областта следва да намалява средно с 1 545 лица годишно.

Въз основа на данните от статистиката за населението на област Ловеч, при прогнозно изчисляване на населението на община Летница за периода 2021 – 2028 г., се получават следните данни:

Таблица 16: Население на община Летница за периода 2021 – 2080 г.

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Община Летница	3 273	3 232	3 192	3 152	3 113	3 074	3 036	2 998

Община Летница е сред общините с променлив брой на пребиваващите жители, което е свързано с емигрантски поток, характеризиращ се със сезонност.

2. Прогноза за нормата на натрупване за периода 2021 – 2028 г.

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

Нормата на натрупване на битовите отпадъци представлява количеството образувани битови отпадъци на разделено на средно годишното население за съответната година.

Таблица 17: Норма на натрупване на битови отпадъци за периода 2016 - 2020 г.

Година	2016	2017	2018	2019	2020
кг./жител/год.	291,84	309,83	302,38	321,16	310,99

Средната норма на натрупване на жител на община Летница за целите на прогнозата се определя на не повече от 1% годишно.

Таблица 18: Норма на натрупване за периода 2021 – 2080 г.

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
кг./жител/год.	314,10	317,24	320,41	323,61	326,85	330,12	333,42	336,75

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в следващата таблица:

Таблица 19: Прогнозни количества отпадъци за периода 2021 – 2028 г.

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
тона	1 028,05	1 025,32	1022,75	1020,02	1017,48	1014,79	1012,26	1009,58

Очакваното намаление на количествата на смесените битови отпадъци за община Летница се дължи основно на негативната демографска прогноза и евентуално нарастващите количества отпадъци, които ще се събират чрез системата за разделно събиране на отпадъците от хартия, картон, пластмаса, метали и стъкло, както и разделното събиране на други битови отпадъци, събирани до момента чрез смесените битови отпадъци /растителни, строителни, отпадъци от текстил и обувки и др./.

През новият програмен период /2021 г. – 2028 г./ се предвижда закупуване и подмяна на част от контейнерите за смесени битови отпадъци, както и закупуването на нов/и сметосъбиращ/и и сметоизвозващ/и камион/и , поради амортизиране на стария.

Член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания при разработването на програми за управление на отпадъците от общините, като поставя и следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола на програмата:

❖ Програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;

❖ Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година;

❖ Програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на съответната община с цел осигуряване на обществен достъп.

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на програмата са от важно значение в процеса на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - извършване на актуализация.

Наблюдението на изпълнението на Програма за управление на отпадъците на община Летница 2021-2028 г. е процес на системно събиране и анализ на информация, относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. За всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми към програмата са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори се събира необходимата информация в рамките на системата за наблюдение, отчет и контрол.

Наблюдението на изпълнението на програмата за управление на отпадъците включва няколко важни аспекта:

Аспект №1 – При изграждане на системата за наблюдение, отчет и контрол е необходимо да се извърши ясно разпределение на отговорностите. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той определя звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Аспект №2 – Следващият важен момент в процеса на наблюдение се отнася до събиране на информация за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели. Необходимо е да се определят обхватът на информацията, която ще се събира, източниците на данни и графикът за предоставяне на информацията. Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка към постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. Сроковете за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса.

Аспект №3 – Предприемане на действия, които да осигурят необходимата информация за междинни оценки и окончателна оценка на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост.

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците.

Контролът върху изпълнението на Програмата за управление на отпадъците се осъществява от общинския съвет, съгласно чл. 52, ал. 8 от ЗУО. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците през съответната година, който се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ, а самият отчет се публикува на интернет страницата на общината. Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците е препоръчително да се изготвя в следния формат:

- а. Въведение.
- б. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината.
- в. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението:
 - създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им;

- резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година.
г. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата.

д. Заключение

3. Процедура за актуализиране на програмата.

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на актуализацията на разработените от общините програми за управление на отпадъците - програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

Основните причини, които могат да наложат актуализиране на общинската програма за управление на отпадъците са:

- въздействието на „външни“ фактори - промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;

- фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

С оглед значението на изпълнението на целите в общинските програми за управление на отпадъците за изпълнение на националните цели, които страната докладва на ЕК, общината следва да предвиди междинна оценка на програмата след тригодишен срок на изпълнение, която ще посочи тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели. Въз основа на оценката следва да се извърши актуализация на програмата, в случай на необходимост.

Процедурата за актуализация на общинската програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата трябва да премине през обществени консултации и да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.

ПЛАН НА ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И НАСЪРЧАВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 1: Намалване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчване на повторното им използване									
Оперативна цел 1: Предотвратяване образуването на отпадъци и намаляване на вредното им въздействие									
№	Мерки/Дейности	Бюджет лв.	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение	
						Текущи	Целеви		
1.	Провеждане на допълване и разяснителни мероприятия за прилагане на домашно компостиране	2 000	Общински бюджет	2028 г.	Населението е информирано за ползите от домашното компостиране и техниката за прилагането му	Брой проведени мероприятия	Проведено допълване Проведени разяснителни мероприятия сред целевите групи	Община Летница	
2.	Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	100 000	Средства от отчисления по ЗУО, безвъзвезден заем ПУДОС, ОПОС 2021-2027, Външни източници	2028 г.	Предоставяне зелени компостери на други домакинствата	Брой предоставени компостери на домакинствата	Предоставяне отпадъци	Община Летница	
3.	Провеждане на перинджийски информационни кампании за предотвратяване образуването на отпадъци	10 000	Средства от отчисления по ЗУО, Външни източници	2028 г.	Постигане на висок обществен интерес	Брой проведени мероприятия и брой участници	Проведени пай-малко 4 информационни кампании до края на 2028 г.	Община Летница	
4.	Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.	10 000	Отчисления по ЗУО, Общински бюджет, ПУДОС, ОПОС 2021-2027 г., Външни източници	2025 г.	Изготвен актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2025 г.	Изготвен Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2019г.	Изготвен 1 брой Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.	Община Летница, РСУО - Ловеч, МСОВ	
5.	Разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини	50 000	Общински бюджет, ПУДОС	2028 г.	Увеличено количество разделно събиран и третиран биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци	Община Летница	
6.	Обучение относно „Зелени обществени поръчки“ на служители от общинската администрация, които се занимава с обществени поръчки	1 000	Общински бюджет, Външни източници	2028 г.	Служители и на Общината са преминали обучения по темата	Брой обучени служители	Общ брой на реализираните зелени обществени поръчки към края на 2028 г.	Община Летница	
7.	Разработване на общинска програма за управление на отпадъците с включени цели и мерки	0	Общински бюджет	2028 г.	Одобрена ОПУО от Общинския съвет	Етапи на изпълнение на ОПУО с включени мерки за ПО	Разработена и приета ОПУО с включени мерки за ПО	Община Летница	
8.	Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките за ПОО при изпълнение на ОПУО	0	Общински бюджет	2028 г.	Намалване количеството на образуваните отпадъци и вредното им въздействие	Ежегодно брой изпълнени мерки	Всички мерки включени в ПУО да са изпълнени до края на 2028 г.	Община Летница	
Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци									
1.	Подкрепа на дейността на организацията, в която организират и осъществяват даряването на храня преди изтичането на срока на годност	0	"Програма за храня и/или основно материално подпомагане" 2021 - 2027 г., Външни източници	2028 г.	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и осъществяване даряването на храня даряване на храня преди изтичане срока на годност, възможно с директен бенефициент Българска хранителна банка	В проекта на "Програма за храня и/или основно материално подпомагане" 2021-2027 е включена мярка за финансиране дейността на организацията и в сферата на даряване на храня преди изтичане срока на годност, вкл. широка информационна кампания	"Програма за храня и/или основно материално подпомагане" 2021 - 2027 г. с включила договор за безвъзмездна финансова помощ с организацията и в сферата на даряване на храня преди изтичане срока на годност, вкл. широка информационна кампания	МТСП, Българска хранителна банка	
2.	Провеждане на информационни кампании по отношение на възможността за правилно извършване на хранителните отпадъци и предотвратяване на образуването на големи количества от тях	3 000	Общински бюджет, Европейски програми, Външни източници	2028 г.	Запознаване на гражданите и бизнеса с предимствата от правилното генериране на хранителни отпадъци и възможностите за тяхното минимизиране	Брой проведени кампании	До края на 2028 г. проведени минимум 3 информационни кампании	Община Летница, НПО и др.	

—

—

ПЛАН НА ПРОГРАМА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел 2: Подобряване на организацията по разделяне, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците

№	Мерки/Дейности	Бюджет лв.	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение
						Текущи	Целеви	
1	Доизграждане надграждане на регионални системи за управление на битовите отпадъци	50 000 000	ОПОС 2021-2027 г., Отчисления по ЗУО, Външни източници	2028 г.	Осигурена необходима инфраструктура за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци със стабилизиране на биоразградимата фракция и рециклиране на разделно събрани битови отпадъци	Изготвено и подадено проектно предложение и сключен договор	Изградени сепарираща и компостираща инсталация	РСУО - Ловеч, Летница и Угърчин
2	Изграждане за нови и/или разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци	50 000	ОПОС 2021- 2027, общински бюджет, Външни източници	2028 г.	Изградена нова система и/или разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор с бенефициенти	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи за разделно събиране на битови отпадъци	Община Летница, партньор
4	Организиране на информационни кампании за ползване от разделно събиране на рециклируемите отпадъци	5 000	Общински бюджет, ОПОС 2021-2027 г., Външни източници	2028 г.	Постигане на висок обществен интерес	Брой реализирани дейности от годишния план за действие	Проведени минимум 5 информационни кампании	Община Летница
5	Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на плановостта на общината	1 000	Общински бюджет	2028 г.	Прилагане на принципа "Замърствелат плаща" по отмошнене определяне размера на такса битови отпадъци	Приложени нови изисквания на ЗМДТ Актуализирана, изменена допълнена общинска наредба	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Община Летница

—

—

ПЛАН НА ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Стратегическа цел 2:									
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци									
Подобряване на организацията по разобяване, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците									
№	Мерки/Дейности	Бюджет лв.	Источници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Общественост за изпълнение	
						Текущи	Цели		
1	Прочуване на възможностите за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали	10 000 000	ОПОС 2021-2027 г. Средства от отчисления по ЗУО, ПУДОС, Държавен бюджет, Общински бюджет, Външни източници	2028 г.	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Етап на проучване	Сключен договор	Община Летница, РСУО - Ловеч	
2	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	5 000	Общински бюджет	2028 г.	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Извършване на проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци, брой извършени проверки, брой наложени санкции, брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община Летница Инжеститори	
3	Организиране на събирането и оползотворяването на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината	200 000	Общински бюджет, ОПОС 2021-2027 г.	2028 г.	Организирана система за разделно събиране на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата	Количество събрани и/или оползотворени отпадъци	Ежегодно събрани и/или оползотворени отпадъци	Община Летница	
4	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насопи	1 000	Бюджет на възложителите на обществен поръчки	2028 г.	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насопи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 10%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	

1

2

3

ПЛАН НА ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ ЦЕЛТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО И ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИ И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.									
Оперативна цел 2: Подобряване на организацията по разглеждане, събиране, транспортниране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците.									
№	Мерки/Дейности	Бюджет за	Инициации на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Цели	Отговорност за изпълнение
						Теглени	Изпълнени		
1	Отправяне на предложение за сътрудничество до всички ООЛ, притежаващи разрешение по чл. 81 ЗУО за организиране на системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излизали от употреба; електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО); излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ), отпадъчни масла и нефтопродукти	0	Общински бюджет	2028 г.	Общината е осигурила допълнителни количества предадени за рециклиране отпадъци чрез схемата за РОП	Етапи на подготовка и възлагане на договорите	Сключени договори	Община Летница	
2	Съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, проявили интерес за определянето на места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци	0	Организации по оползотворяване	2028 г.	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за МРО	Повишаване на количествата на разделно събиране МРО	Организация по оползотворяване Община Летница	
3	Провеждане на информационните кампании сред обществеността, относно ОО и МРО	2 500	Общински бюджет, Организации по оползотворяване, Външни източници	2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании за МРО	Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на МРО	Община Летница Организация по оползотворяване	
4	Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на широко оповестяване на местонахождението на търговски обекти, които извършват продажба на БЕО, и в които гражданите, които притежават ИУЕЕО могат да извършат безплатно ИУЕЕО, при покупката на ново БЕО от сходен вид и използващо същите функции или върнат безплатно без да закупуват БЕО от подобен вид много малко по размер ИУЕЕО	5 000	Средства на задължените лица в схемата на РОП	2028 г.	Осигурени места за предаване на БЕО	Идентифициране за всички задължени лица в схемата за РОП	Повишаване на количествата на разделно събиране БЕО	Община Летница	
Подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки									
1.	Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки	0	Средства на ОО	2028 г.	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Осъществяване анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Реализирани мерки за разширяване на техническата инфраструктура за разделно събиране на отпадъците от опаковки	Община Летница	
2.	Съдействие на организациите за оползотворяване на опаковки, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите системи за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци	0	Общински бюджет	2028 г.	Осигурени места за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на отпадъци от опаковки	Идентифицирани всички задължени лица в схемата за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Повишаване на количествата на разделно събиране отпадъци от опаковки	Община Летница	
3.	Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ОО за опаковки	0	Средства на ОО	2028 г.	ОО изпълняват ообщените програми за информизиране на обществеността	Брой проведени информационни кампании от ОО за опаковки	Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците от опаковки, отчетена при проучвания на общественото мнение	Организация по оползотворяване	

1

2

ПЛАН НА ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Стратегическа цел 3: Намалване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци									
Оперативна цел 3: Преотморяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци.									
Оперативна цел 4: Участие на обществеността при управление на отпадъците.									
№	Мерки/Дейности	Бюджет /лв./	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност за изпълнение	
						Текущи	Целеви		
1	Изграждане в регионалното депо за битови отпадъци на допълнителни клетки и друга площадкова инфраструктура	50 000 000	ОПОС 2021-2027 г. Средства от отчисления по ЗУО, ПУДОС, Държавен бюджет, Общински бюджет, Външни източници	2028 г.	Осигурена необходима инфраструктура с цел намаляване на количеството депонирани битови отпадъци в общината	Изградени инсталации	Намалено количество депонирани битови отпадъци и постигнати цели към 2035 г.	Община Летница, РСУО, МОСВ, РИОСВ, ПУДОС	
2	Мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото общинско депо в гр. Летница.	30 000	Отчисления по ЗУО, Общински бюджет	2028 г.	Контрол и последващ мониторинг на параметрите на околната среда на закритото общинско депо	Отговорност за осъществяване на последващ контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото депо	Създадена организация за контрол и наличен план за мониторинг на закритото депо	Община Летница	
3	Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нередламентирани за целта места	1 000 000	Отчисления по ЗУО, ПУО, Общински бюджет	2028 г.	Предотвратяване замърсяването с отпадъци/Чиста околна среда	Брой почиствени нередламентирани замърсявания	% или брой намаление нередламентирани замърсявания	Община Летница	

)

)